

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 133 (14.224)

Trst, četrtek, 11. junija 1992

Scalfaro bo moral začeti z novim krogom posvetovanj za imenovanje mandatarja Craxi grozi z odhodom v opozicijo če bo koalicija razširjena na DSL

*Gre za odgovor na Occhettov veto na mandatarstvo tajnika PSI - KD za razširjeno večino
Položaj zdaj še bolj zapleten - Demokristjani preložili vsedržavni svet - Težave tudi v DSL*

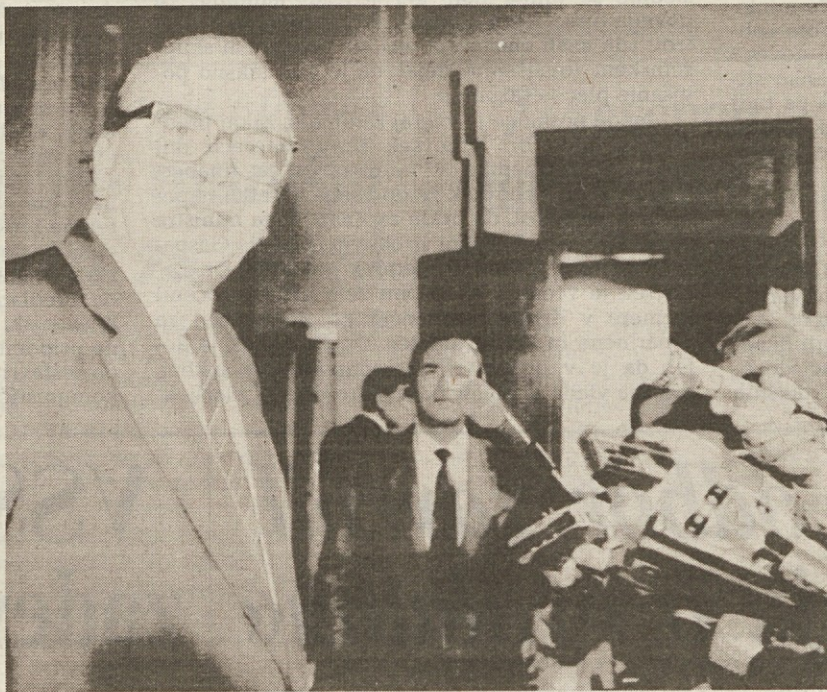
RIM — Predsednik republike Scalfaro je zaključil prvi krog posvetovanj za sestavo nove vlade, vendar pa zdaj rešitev ni nič bliže, kot je bila pred nekaj dnevi, ko je Scalfaro na Kvirinal najprej poklical Spadolinija in Napolitana, za njima pa še predstavnike političnih strank. Včeraj so bili pri Scalfaru tako imenovani »big«
italijanske politike, PSI, DSL in KD, vendar pa se je položaj z včerajšnjimi pogovori še dodatno zapletel.

Occhetto je jasno povedal, da DSL odklanja enostavno razširitev sedanje štiristranske večine, kot to predlaga KD, Forlani pri tem vztraja, Craxi (na sliki AP) pa je vzel na znanje dvakratni »ne«
Occhetta in La Malfa glede njegovega mandatarstva in ob tem pripomnil, da »se bo problem te narave razrešil sam po sebi, če bo KD vztrajala pri razširitvi večine na DSL.«
Včerajšnji dan, ki naj bi Scalfaru ponudil odločilne poda-

tke za imenovanje mandatarja, je torej vse svari še dodatno zakompliciral, tako da predsedniku republike ni preostalo drugega, kot da se odloči še za dodatni krog posvetovanj.

V zahtevah, ki so jih Occhetto, Craxi in Forlani včeraj predstavili Scalfaru, so z vso silo izbruhnili na plan vsa nasprotja, ki so podžigala tudi polemiko po aprilskih volitvah. Tajnik DSL se zavzema za vlado »moralnega in programskega preobrata,«
ki pa se ne sklada z enostavno razširitvijo večine, kot jo predlaga KD. DSL v taki vladi ni pripravljena sodelovati, je poudaril Occhetto. Socialistični tajnik pa ni pripravljen sodelovati v nekakšni »vladici,«
temveč si socialisti prizadevajo za sodelovanje v »vladi, ki bo vladala,«
pripravljeni pa so oditi tudi v opozicijo, če bo KD vztrajala pri sodelovanju z DSL.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pet mrtvih v železniški nesreči v bližini Turina

TURIN — Približno trideset kilometrov od Turina je v bližini postaje Caluso na progi Turin-Aosta včeraj ob 15.22 prišlo do trčenja dveh vlakov, pri čemer je po še vedno neuradnih podatkih umrlo pet ljudi, 16 pa jih je bilo ranjenih. Trčila sta brzi vlak, ki je iz Turina vozil proti Aosti, in lokalni vlak, ki je stal na edinem tiru pred predorom v bližini postaje. Vzroke nesreče še raziskujejo, vendar pa sta edina možna vzroka človeška napaka ali pa tehnična okvara, ki naj bi jo na sistemu semaforjev povzročila silovita nevihta, ki je takrat divjala v okolici. Med mrtvimi je tudi strojevodja brzega vlaka, ki je s približno 70 km na uro peljal skozi postajo Caluso, medtem ko sta strojevodji lokalnega vlaka pravčasno izkočila, ko sta zagledala drveči brzec, ki se je nekaj trenutkov kasneje zaril v lokalni vlak.

Vojna škoda na Hrvaškem znaša že 20 milijard \$

ZAGREB — Skupna škoda, ki je nastala v vojni na Hrvaškem, znaša okoli 20 milijard ameriških dolarjev, znesek pa ni dokončen, saj za nekatera zasedena območja še ni podatkov, je na včerajšnjem srečanju z delegacijo Svetovne banke povedal hrvaški minister za obnovo Slavko Degoricija.

Hrvaški minister za obnovo je delegacijo seznanil s podatki o škodi v kmetijstvu, industriji in na stanovanjskih stavbah. Poudaril je, da je Hrvaška že izdelala program obnove in sprejela zakon o njenem financiranju ter zakon o ustanovitvi Hrvaške kreditne banke za obnovo. Degoricija je dodal, da je Hrvaška že zaprosila za pomoč vlade številnih držav po svetu, razmišljajo pa tudi o uvedbi olajšav za obnovo v vojni poškodovanih stanovanjskih in gospodarskih objektov. 1200 prebivalcev je že dobilo namenska posojila za obnovo. Predstavniki Svetovne banke so zatrdili, da je Evropska skupnost (oziroma njen program PHARE) pripravljena nuditi strokovno in tehnično pomoč. (STA)

Srbski vožd Slobodan Milošević doma v vedno večjih težavah

Letalski napad na Sarajevo Pričakujejo evropsko pomoč

LJUBLJANA — Sarajevo so tudi včeraj ponoči in čez dan napadali s položajev srbskih enot. Preobrat v bojih za bosansko-hercegovsko glavno mesto predstavlja vključitev letal, ki očitno podpirajo srbske napadalce. Po informacijah Radia Bosne in Hercegovine naj bi letala s kasetskimi bombami napadli sarajevsko četrt Žuč, kjer potekajo boji med srbskimi vojaki in bosanskimi teritorialci. Vso noč od torka na sredo so s težkim orožjem napadali Tuzlo in okolico, Bosanski Šamac, Čitluk in Jajce. Predsednik Predsedstva BiH Alija Izetbegović je v nekem intervjuju izjavil, da se Bosna in Hercegovina ne bo nikoli predala. »Pripravljeni smo se bojevati, svetovna skupnost pa

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Proti srbskim tankom bosanskohercegovska teritorialna obramba še nima pravega orožja (AP)

Z mladostjo
slovenske
države
in izkušnjo
spomina
v odprtost
novih izzivov

SKZ

Slovenska kulturno gospodarska zveza

petek 12. in sobota 13. junija 1992

Kongresni Center Tržaškega velesejma

XVIII. OBČNI ZBOR

Kučan odpel italijansko šolo

PORTOROŽ — Odprtje gimnazije z italijanskim učnim jezikom je še ena potrditev uresničevanja načela enakopravnosti med večinskimi in manjšinskimi narodom, načela po katerem je večina vsak trenutek pripravljena izkazati več pravic manjšini kot jih terjata zase. Tako je povedal Milan Kučan, predsednik predsedstva republike Slovenije ob današnjem slovesnem odprtju te sodobno zasnovane srednje šole v portoroškem šolskem okolišju. Odprtju so prisostvovali tudi Luigi Solari italijanski kon-

zul v Kopru, Antonio Borme, predsednik Unije Italijanov, Paolo Sema italijanski senator in prvi ravnatelj te gimnazije in Slavko Gaberc, slovenski minister za šolstvo in šport, ki je v svojem pozdravnem nagovoru menil, da imajo Slovenci kot maloštevilni narod (v evropskih razsežnostih sam manjšina) izostren občutek za problem manjšin. Nenazadnje tudi zato, ker kljub maloštevilnosti živijo v petih državah. (B.Š.)

NA 3. STRANI

Medtem ko opozicijski poslanci iz vrst Demosa zahtevajo zase predsedstvo skupščine

Slovenska skupščina potrdila imenovanje Mitja Gasparija za finančnega ministra

LJUBLJANA — Slovenija je včeraj dobila novega finančnega ministra Mitjo Gasparija, dose-danji finančni minister in poslanec Janez Kopač pa je že po slabem mesecu ostal brez ministrskega stolčka in obljubljenega namestniškega položaja v ministrstvu za finance. Slovenska skupščina, ki se je kar tri ure ukvarjala z vprašanji, ki so bila povezana s kadrovskimi spremembami v ministrstvu za finance, je razrešila Kopača ministrske funkcije, ni pa razrešila tudi dosedanje namestnice finančnega ministra Alenke Markič, na katere mesto naj bi izvolili dosedanega ministra Kopača. Novi finančni minister Gaspari, očitno že razmišlja o tem, da bi poslancem ponudili še enkrat priložnost, da se izrekajo o njegovih ministrih, torej tudi o »namestništvu« Janeza Kopača. Gaspari namreč meni, da je ministrstvo za finance kadrovsko izjemno slabo popolnjeno in zato misli, da ne bi bilo nič narobe, če bi imeli v njem tri namestnike ministra. Tako ne bi bilo treba »žrtvovati« Markičeve, Kopaču pa bi se ponovno odprla možnost, da postane prvi do ministra. Sicer pa so poslanci v razpravi dodobra »obdelali« dosedanega finančnega ministra in novega ministrskega kandidata. Kopač je tako lahko slišal, da je »vrhunski finančni strokovnjak« pa tudi to, da je absolutno premlad in premalo izkušen za opravljanje tako pomembne in odgovorne funkcije. Mitja Gaspari je bil predvsem »kriv« in »problematičen« zaradi tega, ker je bil namestnik guvernerja Narodne banke Jugoslavije, na tem položaju pa naj ne bi, kot je dejal poslanec liberalcev Vitomir Gros, dovolj dosledno ščitil slovenskih interesov in ni preprečil Srbom, da bi vdrl v jugoslovanski monetarni sistem in si tako na škodo vseh drugih delov Jugoslavije prigrabili denar iz emisije. Gros je cinično dodal, da lahko Slovenija pod Gasparijem pričakuje še več takšnih

»domačih« vdorov. To je bila hkrati tudi aluzija na najnovejšo slovensko afero z izposojanjem denarja Pokojninske skupnosti in izplačevanjem pokojnin brez ustreznega finančnega kritja. Pokojninski sklad je zadnje pokojnine v Sloveniji z dovoljenjem Službe družbenega knjigovodstva izplačal, čeprav mu je za to primanjkovalo 645 milijonov tolarjev. Guverner Banke Slovenije je pred nekaj dnevi javno opozoril na to nepravilnost. To pomeni razdeljevanje denarja, ki ga v resnici ni in povečevanje (čeprav začasno) emisije denarja. Predstavniki Službe družbenega knjigovodstva zdaj namreč zatrjujejo, da je bilo negativno stanje na račun Pokojninske skupnosti kratkotrajno - le nekaj ur. Kljub temu so včeraj nekateri poslanci poskušali del odgovornosti za to nepriliko tudi dosedanemu finančnemu ministru, ki mu poleg tega zamerijo tudi to, da je pristal na visoko povišanje plač v družbenih dejavnostih in državni upravi, ki se financirajo iz proračuna. To slednje še toliko bolj, ker je tudi kandidat za novega finančnega ministra, za katerega je Kopač trdil »da misli enako kot on«, na nedavnem skupščinskem »zaslišanju« dejal, da je bilo takšno povišanje plač nerazumno.

Mnoge poslance je včeraj zanimalo, zakaj predsednik vlade dr. Drnovšek že po mesecu dni opravlja spremembo v ministrstvu za finance, čeprav je dr. Drnovšek že od vsega začetka napovedoval možnost, da pride za finančnega ministra vendarle znani finančni strokovnjak Mitja Gaspari, ki je sprva odklonil njegovo ponudbo. Dr. Drnovšek je včeraj v skupščini zelo kritično ocenil razmere v državnih financah in jih označil za »anarhične in katastrofalne«. Dr. Drnovšek je dejal, da je v državnem proračunu polno lukenj, prejšnja vlada je najemala tuje kredite za plačeva-

nje nekaterih državnih dejavnosti, posamezna ministrstva so povsem samostojno in nekontrolirano razpolagala s sredstvi itd. Drnovšek je dejal, da je tudi zaradi tega nujno, da Gaspari čimprej prevzame ministrstvo in da v ministrstvu še naprej ostane tudi Kopač. Novo vodstvo naj bi v najkrajšem možnem času napravilo oceno stanja in program sanacije državnih financ.

Predsednik vlade dr. Drnovšek je včeraj v skupščini napovedal, da se bo danes vlada poslancem predstavila s svojim ekonomskim programom.

Novi finančni minister Mitja Gaspari pa je v prvi izjavi za Radio Slovenija dejal, da si bo njegovo ministrstvo prizadevalo za stabilizacijo gospodarstva, nacionalne valute in cen, hkrati pa bo predlagalo ukrepe za gospodarsko revitalizacijo.

Predstavniki poslanskega kluba Demosa so včeraj v skupščini povedali novinarjem, da bodo vložili pobudo za zamenjavo sedanjega predsednika skupščine dr. Franceta Bučarja, ki mu med drugim očitajo pristransko vodenje skupščine. Prav tako menijo, da bi v novo nastalih razmerah moral biti na čelu skupščine človek iz opozicijskih vrst. Takoj po volitvah pa je prav Demos (ko je bil še v svoji prvotni zasedbi) vztrajno zavračal idejo, da bi bil predsednik skupščine človek iz vrst opozicije.

V slovenski skupščini so včeraj razpravljali (in nato glasovali) o več namestnikih ministrov. Ob tem je bivši predsednik vlade in vodja krščanskih demokratov Lojze Peterle svareče dejal, da ga skrbe nekatere poteze nove vlade, zlasti tudi to, da predlaga širitev vladinega aparata. Nekateri opozicijski poslanci pa tudi včeraj niso pozabili na pripombe o nevarnosti, da bi se s sedanjo vlado restavriral oziroma znova vzpostavil nekakšen komunistični sistem.(NIA)

● Craxi grozi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Vse te težave imajo svoj odsev tudi v strankah. Danes bi moral biti vsedržavni svet KD, na katerem naj bi določili Forlanijevega naslednika. Toda po pričakovanjih so vsedržavni svet »do nadaljnjega« odpovedali. Forlani še naprej zavrača vsako misel o »zamrznitvi« odstopa, čeprav prihajajo tako z leve kot iz velikega centra pozivi, naj ostane vsaj do kongresa. Kandidatov za njegovo nasledstvo sicer ne manjka, toda Gava, Lega, Martinazzoli ali Bodrato predstavljajo prav toliko notranjih struj, vsakemu od njih pa manjka podpora bolj ali manj pomembnih demokristjanskih veljakov.

V težavah pa je tudi DSL. D'Alema se je razburjal nad časopisi, ki so včeraj poročali o tem, da je Occhetto ponujal odstop, če bi sprejeli zahteve po izrednem kongresu. D'Alema je to zanikal, pri tem pa dejal, da je treba razumeti Occhetto, »če je v trenutku utrujenosti, dal določene odgovore.«

Ob težavah z osrednjo vlado pa je včeraj ostala brez »vlade« tudi italijanska prestolnica. Rimski župan Franco Carraro (PSI) je namreč včeraj odstopil, ob tem pa je tudi že napovedal, da je na podlagi konkretnih programov pripravljen sodelovati pri iskanju novega tako imenovanega »županovega odbora«.

● Letalski

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nam mora pomagati,« je poudaril Izetbegović. Predsednik BiH je dejal, da sedanje poteze in okle-vanja Evropske skupnosti v zvezi z BiH dokazujejo, da Evropska skupnost še vedno ni dovolj organizirana, da bi lahko hitro skupno delovala. Izetbegović tudi meni, da ameriški predsednik Bush pred ameriški volitvami pazljivo tehta, kaj bi utegnil dobiti ali izgubiti z vojaškim posegom v BiH. Izetbegović je tudi dejal, da niti malo ne dvomi v to, da je Milošević vmešan v vojno v Bosni in Hercegovini.

Medtem pa je Miloševićev režim tudi včeraj doživel nekaj neprijetnih sooočan z »lastnim ljudstvom«. Iz socialnega revolta so delavci nekaterih beograjskih podjetij blokirali glavno cestno povezavo Beograd - Niš in cesto proti Zrenjaninu. Delavci zahtevajo, naj se jim glede na galopirajočo inflacijo v ustrezni višini povečajo tudi plače. Včeraj so bile v Beogradu tudi enourne mirne demonstracije, ki so jih organizirale nekatere opozicijske stranke v podporo študentskih kritik proti sedanji vladi in njihovih zahtev, med drugim tudi, da Srbija nemudoma prizna nove države na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Študenti zahtevajo odstop Miloševića in formiranje nove vlade nacionalne rešitve. Nekateri opazovalci poudarjajo, da se v Beogradu krepi pritisk na Miloševića, naj odstopi, hkrati pa je menda Milošević že dal vedeti, da na to sploh ne pomišlja.(NIA)

Poslanski odbor zavrnil namigovanja o »vohunu«

RIM — Včeraj se je sestal poslanski odbor, ki bo moral obravnavati zahtevo milanskih sodnikov za odobritev začetka preiskovalnega postopka proti petim od šestih parlamentarcev, ki so v zvezi z milanskim škandalom o podkupninah prejeli sodno jamstveno obvestilo. Toda včeraj je razprava potekala predvsem o domnevnem »vohunu«, ki naj bi tisku posredoval dele zapisnikov z zaslišanj. Odbor je soglasno zavrnil vse sume, da naj bi eden od članov posredoval s preiskovalno tajnostjo zaščiteno gradivo, zavrnil pa je tudi, da bi opravili notranjo preiskavo o poslancih, ki so dobili sporno gradivo na vpogled.

V Milanu so sodniki včeraj nadaljevali z zaslišanji osumljencev. Dopoldne sta bila na vrsti demokristjanska deželna svetovalec Simone, ki je bil tudi odbornik, in Martinnelli. Sodnik Ghitti pa je včeraj odobril hišni pripor za rimskega odvetnika Marca Annonija, ki je bil aretiran pred dvema tednoma, ker naj bi od podjetnikov prejel velike vsote denarja v zvezi z velikimi javnimi deli v Milanu.

Preiskava o podkupninah pri javnih delih pa se pospešeno nadaljuje tudi v Benetkah. Tam je državni pravdnik Nelson Sal-

varani včeraj podpisal pet novih zapornih nalogov. Tako so včeraj dopoldne v zaporu končali Giuseppe Agostosi, Giovanni Facco, Luciano Bertonecello, Paolo Finesso in Maurizio Gianbartolomei, lastniki petih podjetij, ki so osumljeni sodelovanja pri korupciji, eden pa tudi prevare.

Z »rokami v žaklju« pa so včeraj aretirali tudi rimskega pokrajinskega odbornika Lamberta Mancinija (PSDI). Do aretacije je prišlo v uradih Mancinijevega odborništva, ko je nekdo - v dogovoru s sodstvom - Manciniju prinesel dogovorjeno podkupnino, ki jo je socialdemokratski predstavnik že dalj časa zahteval. Pred aretacijo je Mancini dopoldne položil lovorov venec pred obeležje, ki spominja na fašistični uboj Giacoma Matteottija 10. junija 1924. Kot v posmeh zgodovini je Mancini pri tem imel tudi govor, v katerem je povedal, da ne gre za ritualni poklon, temveč za resnično spoštovanje, ki se je vse do smrti boril proti nezakonitostim, ki so prisotne tudi danes. »V tem smislu Matteotti predstavlja simbol in zgled za vse, ki imajo v srcu ideal poštene Italije,« je še poudaril Mancini preden so mu za njegovo »poštenost« nataknil lisi-ce in ga odpeljali v zapor.

VSS arhiviral zadevo Barreca

RIM — Višji sodni svet je včeraj na predlog prve komisije, poročevalec je bil Antonio Condorelli (iz gibanja Proposta 88), arhiviral zadevo Barreca. Gre za primer predsednika palermskega porotnega sodišča sodnika Pasqualeja Barreca, za katerega je pravosodni minister Martelli zahteval premestitev po službeni dolžnosti zaradi bega mafijskega bossa Pietra Vernenga iz bolnišnice v Palermu 14. oktobra lani. Vernengo je bil obsojen na dosmrtno ječo, vendar mu je bilo odobreno zdravljenje v bolnišnici.

Za arhiviranje se je VSS odločil - za je glasovalo 21 članov (med njimi tudi podpredsednik Galloni), 3 so bili proti (2 socialisti in predsednik prve komisije Santoro), 3 pa so se vzdržali (gibanje Proposta 88) - po sprejetju glavnih misli iz poročila prve komisije, predvsem pa zaradi načelnega stališča o neupravičenosti preverjanja nekega sodnega ukrepa. Pri tem se poročilo nanaša na sklep, s katerim je prva sekcija palermskega porotnega sodišča pod predsedstvom Barreca 21. septembra lani zavrnila zahtevo namestnikov državnega pravdnika Aliqua in Croceja, da se v skladu z novimi določili zakona (tako imenovan dekret Martelli) o preventivnem priporu v zapor vrne 22 mafijskih bossov, med katerimi je bil tudi Vernengo in ki so uživali razne ugodnosti. Barreca je takrat sklep utemeljil s tem, da dekret nima retroaktivne veljave, posledica tega pa je bila Martellijeva zahteva po sodnikovi premestitvi.

Slovenija v ES?

LJUBLJANA — Slovenija bo na srečanju voditeljev držav ali vlad Evropske skupnosti v Lizboni 26. junija s posebno poslanico sporočila namen, da bi postala polnopravna članica evropske dvanajsterice. To je po pogovorih s predsednikom ministrskega sveta evropske skupnosti in vodjo portugalske diplomacije Joanom de Deusom Pinheirom povedal predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek.

Dr. Drnovšek je dejal, da je bilo srečanje s Pinheirom »zelo prijateljsko in zanimivo«, do pogovora pa je prišlo tudi na željo portugalskega gosta. Portugalski zunanji minister se je s predsednikom predsedstva Milanom Kučnom, predsednikom vlade dr. Janezom Drnovškom in svojim slovenskim kolegom dr. Dimitrijem Ruplom pogovarjal o razmerah na ozemlju nekdanje Jugoslavije ter o rezultatih posredovanju ES za politično rešitev krize.

Precejšnja pozornost so, po besedah predsednika slovenske vlade namenili odnosu ES do Slovenije. Dr. Drnovšek je vodji diplomacije ES predstavil gospodarski program, cilje in željo Slovenije, da poglobi sodelovanje z Brusljem. »Pripravljeni smo takoj pričeti pogajanja z ES. Menimo, da je sporazum o sodelovanju in trgovini, o katerem se bomo začeli kmalu pogovarjati, lahko začetek, čimprej pa bi morali skleniti tudi sporazum o pridruženem članstvu z ES in nadaljevati v smeri polnopravnega članstva,« je pojasnil dr. Drnovšek. (STA)

Polovica Slovencev zasluži samo za kruh

LJUBLJANA — Sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Rajko Lesjak je dramatično opozoril, da se socialna kriza v Sloveniji še naprej zaostčuje in da revščina trka na vrata zaposlenih. Marca letos je znašala povprečna plača v Sloveniji 24.092 tolarjev, minimalni stroški za preživetje štiričlanske družine pa so bili izračunani na 44.500 tolarjev. V Sloveniji pa je kar 63% zaposlenih, ki prejema plače do višine povprečnega osebnega dohodka v državi, kar zadošča komaj za preživetje.

V Svobodnih sindikatih Slovenije so izračunali, da (povprečni) slovenski delavec zasluži na uro 2,5 marke čiste plače, kar predstavlja izjemno slabo plačilo v Evropi. Ali to pomeni, da pristajamo na to, da smo in ostanemo rezervat poceni delovne sile, se sprašuje sekretar Svobodnih sindikatov in poudarja, da »več Evrope na gospodarskem področju ne more pomeniti manj Evrope na socialnem področju«.

Slovenija ima poleg tega 100 tisoč nezaposlenih, ki pa se jim lahko že v kratkem pridruži še nekaj tisoč delavcev iz tistih podjetij, za katera velja tečajni moratorij. V takšnih podjetjih dela 65.000 delavcev, 163.000 delavcev pa je zaposlenih v podjetjih, ki imajo v svojem poslovanju resne motnje in težave.

Skrb zbujajoče je tudi to, da v minimalnih življenjskih stroških za letošnji maj predstavljajo 60% stroškov izdatki za hrano. Cene življenjskih potrebščin so se od aprila do maja letos dvignile kar za 7,1 %, medtem ko je bilo povišanje mesec prej za pol manjše. Z administrativnimi posegi so v Sloveniji preprečevali rast plač, njihova realna vrednost pa je stalno padala. Tako je bila povprečna slovenska plača v letu 1991 za 43% manjša od povprečne plače v letu 1979. V prvih treh mesecih tega leta pa so se realne plače v primerjavi z enakim obdobjem lani znižale za 32,9%. V Svobodnih sindikatih ne soglašajo z mnenjem, da je treba plače omejevati zaradi preprečevanja večje inflacije. Zato tudi nasprotujejo idejam novega podpredsednika slovenske vlade za gospodarska vprašanja Hermana Rigelnika, da bi bilo treba v kolektivnih pogodbah znižati izhodiščne plače. Svobodni sindikati, ki so pomagali zrušiti prejšnjo vlado, tudi novo vlado opozarjajo, da pričakujejo njeno takojšnje ukrepanje za zaustavitev negativnih gospodarskih in socialnih tokov.

Svobodni sindikati zahtevajo »cenejšo državo«. To pa pomeni, da bi se morala država odrediti mnogim zajemanjem iz gospodarstva in tudi družbenih dejav-

nosti. Predsednik sindikata Dušan Semo-lič je s konkretnim primerom Iskre iz Semic pa ponazoril nenormalno visoko obremenitev plač z drugimi izdatki. Tovar na s tisoč ljudmi, ki izvaža 80% svoje proizvodnje, vsak mesec nameni za plače 84 milijonov tolarjev, od tega pa dobijo delavci v svoje žepo le 39 milijonov tolarjev. V Sloveniji so plače enormno obremenjene z dajatvami, ki znašajo skupaj okoli 115%. Kaj takšnega ne poznajo, kakor poudarjajo v Svobodnih sindikatih, nikjer drugod po Evropi, niti ne na Švedskem, kjer so te obremenitve najvišje in znašajo okoli 96% na izplačane plače.

Svobodni sindikati Slovenije, ki so prejšnjo vlado skupaj z delodajalci brez uspeha pozivali na temeljite pogovore o socialnem paktu, zdaj to znova zahtevajo tudi od nove vlade. Vsekakor se je o teh vprašanjih v Sloveniji treba začeti resno in odgovorno pogovarjati. Najslabše je tako kot je zdaj, ko sindikat kar naprej očita nedoslednost vladi, vlada pa meni, da s svojo politiko ščiti globalne ekonomske interese slovenske države. Prav tako bo vlada morala povedati svoje mnenje na očitek sindikatov, da »država ni pravočasno prilagodila delovne in socialne zakonodaje novim razmeram in da zaradi tega pravna varnost delavcev ni bila še nikoli na nižji ravni kot je zdaj.« (NIA)

Turello o problemu gorskih skupnosti

TRST — Deželna vlada namerala v bližnji bodočnosti korenito preurediti gorske skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Po eni strani bo njihovo število skrčila z zdajšnjih enajst na samih pet - dve v videmski in po ena v pordenonski, goriški in tržaški pokrajini, z druge strani bo izenačila sistem za izvolitev njihovih upravnih svetov s sistemom, ki je v veljavi za krajevne zdravstvene enote, nazadnje pa bo prilagodila pristojnosti gorskih skupnosti določilom, ki so za popačenja v državnem zakonu št. 142 o reformi krajevnih avtonomij.

To je povedal včeraj predsednik deželnega odbora Vinicio Turello delegaciji zveze gorskih skupnosti UNCEM, ki jo je vodil Leonardo Forabosco. Gori navedene ukrepe vsebuje zakonski osnutek, ki ga je preučila v teh dneh deželna vlada in okoli katerega bo treba razviti sedaj poglobljeno posvetovanje z

vsemi zainteresiranimi dejavniki, da se lahko potem osnutek povrne v deželni odbor in nato v deželno skupščino. Kako se bodo odvijali posveti, je težko reči, dejstvo pa je, da načrt hudo ogroža predvsem Kraško gorsko skupnost in s tem tudi slovensko prebivalstvo.

Predsednik Turello je nadalje sporočil Foraboscu, da je njegova vlada zaenkrat umaknila zakonski osnutek, ki predvideva razpust konzorcijev za gorska bonifikacijska dela (pristojna skupščinska komisija ga je namreč precej popravila), da pa se ga bodo spet lotili, kolikor zadeva poglavje o uslužbencih, v sklopu postopka za odobritev novega organskega načrta za osebe deželne uprave.

Govor je bil tudi deželnem zakonu št. 10 (1988), ki zadeva pristojnosti tako imenovanih »manjših teritorialnih stvarnosti«.

V Portorožu moderna gimnazija za dijake italijanske manjšine

PORTOROŽ — Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je včeraj prerezal trak in s tem formalno odprl novo stavbo naravoslovne gimnazije z italijanskim učnim jezikom, z uradnim imenom Ginnasio Antonio Sema Piran. Gre za sodobno šolo v portoroškem šolskem okolišu, v neposredni bližini dijaškega doma. Nanjo so pripadniki italijanske narodnosti lahko upravičeno ponosni, saj gre za eno lepših srednjih šol v Sloveniji. Pouk v tej šoli (obiskuje jo 61 učencev treh obalnih občin, nekaj se jih vozi tudi iz hrvaške Istre) so začeli že marca, vendar so s slovensko otvoritvijo počakali, dokler niso uredili tudi šolske okolice. Po februarjskih cenah je naložba znašala okoli 60 milijonov tolarjev; od teh je več kot 9/10 prispeval republiški proračun, manjši delež pa je dala piranska občina. Okrog 75 milijonov lir sta za nakup šolske opreme podarila tržaški sindikat CGIL in Ljudska univerza. Šola meri 900 kv. metrov, ima 5 specializiranih učilnic (najbolj ponosni so na popolnoma opremljeno učilnico za računalniki), trim kabinet, kanjižnico, čajno kuhinjo, skupne prostore, prostore za učitelje, zbornico, še ne povsem urejen večnamenski prostor na podstrešju itd.

Ravnateljica Daniela Paliaga-Jankovič nam je povedala, da se je vsem (učencem, učiteljem in staršem) odvilil kamen od srca, ko so se preselili iz povsem

neprimernih piranskih prostorov. Šolo so ustanovili l. 1946, za kar ima največ zaslug tedanji ravnatelj Paolo Sema, zdaj italijanski senator. V poznih 60. letih so jo nameravali zapreti, saj sta jo obiskovali le še dve dijakini. Zaprtju šole se je najbolj upiral Antonio Borme, tedaj šolski inšpektor, zdaj predsednik Unije Italijanov. Ko pa so začeli na šolo zahajati učenci iz bujske občine, je število dijakov iz leta v leto naraščalo. Zadnja leta, zlasti po zaprtju slovenske gimnazije v Piranu, so začeli opazovati, da se nanjo vpisujejo tudi učenci slovenske in drugih narodnosti. Razlogov je več, meni ravnateljica gimnazije. Tudi slovenski otroci vse bolj obvladajo italijanski jezik, vse manj je predsodkov, mnogi pa računajo, da bodo tako lažje nadaljevali študij v Italiji, ali našli ustrežnejšo zaposlitev. Zato so morali leta 1986 uvesti sprejemne izpite iz italijanščine in matematike, da bi omejili vpis.

Spričo bogate šolske tradicije v Piranu (stare listine pričajo, da je bila tu javna šola že l. 1290) in te nove pridobitve manjšine občani upajo, da bodo v republiških organih bolj prisluhnili občinskim zahtevam in željam, da bi čimprej spet obudili še slovensko gimnazijo - z nekakšno umetniško usmeritvijo.

BORIS ŠULIGOJ

Spomenik proti spomeniku

BOCEN — Ko je lani minister za kulturne dobrine odredil restavriranje fašističnega spomenika zmage, je to hudo razburilo nemško večino v Južni Tirolski, za katero je spomenik izzivalen. To pa je tudi narekovalo bocenskemu pokrajinskemu svetu umestitev komisije za ovrednotenje spomenika avstrijskim kaiserjägerjem, ki so ga začeli graditi Avstriji takoj po prehodu J. Tirolske pod Italijo. Zdaj so sklenili avstrijski spomenik izgotoviti ter urediti trajno razstavo "o nacionalizmi na Južnem Tirolskem" in dokumentacijski center o urbanističnem razvoju Bocna. Avstrijski spomenik stoji tik pod fašističnim.

Nastop Bojana Brezigarja na zasedanju v Dresdnu

Odnosa Italije do manjšin ni mogoče jemati za zgled

TRST — Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar se je udeležil zasedanja o indijanskih jezikovnih manjšinah v Južni in Severni Ameriki, ki se je odvijalo včeraj v Dresdnu v Nemčiji. Nastopil je s poročilom o problematiki deželnih avtonomij v posameznih evropskih državah. Brezigar se je še posebno zaustavil pri ustreznih razmerah v Italiji; poudaril je, da regionalizacija še ni dosegla zaželenih ravni in da je državna oblast še zlasti na področju zaščite manjšinskih jezikov osredotočila nase vse odločitvene pristojnosti.

Drugačen je položaj po Brezigarjevih besedah v nekaterih drugih evropskih državah, kakor sta na primer Španija in Švica, kjer so problemi v zvezi z rabo različnih jezikov sestavni del deželne ureditve. S tega vidika ni mogoče potemtakem obravnavati Evrope kot homogenega območja, je nadaljeval Bojan Brezigar, ker se je vsaka država lotila problema po svoje.

Preden se vzame torej Evropo za zgled, kako opredeliti pristop k manjšinski problematiki v Ameriki, bi bilo treba po govornikovem zatrdilu sestaviti zelo podrobno primerjalno študijo o raznih evropskih situacijah, pri čemer prihaja do izraza, da v Italiji res ne prvačijo glede priznavanja manjšinskih pravic.

Družba Sim se ne drži protokola

Rabeljski rudarji naveličani obljub

RABELJ — Danes se bodo zbrali na skupščini rudarji, ki so delali v tukajšnjem rudniku in med katerimi je lepo število Slovencev. Kakor je znano, so jim dali ob zaprtju rovov vsa mogoča zagotovila, češ, vsi boste dobili novo zaposlitev, nihče ne bo ostal na cesti, v resnici pa se ni še nič premaknilo s slepega tira. Zato se bodo danes menili tudi o morebitnih protestnih akcijah. Nezadovoljstvo zaradi zastoja v postopku za reindustrializacijo rudniškega območja so izrazili tudi predstavniki sindikatov CGIL in CISL za zgornjo Furlanijo ter delavskega sveta rabeljskega rudnika; nezadovoljstvo je toliko večje, ker se je brezkorisno izteklo tudi torkovo srečanje na videmskem predstavništvu Dežele, ki so se ga udeležili vsi podpisniki protokola iz dne 20. februarja 1992 o likvidaciji rudnika in zagonu alternativne industrijske dejavnosti. Zlasti se sprejetih obveznosti ne drži družba SIM (Società italiana miniere), ki je upravljala rudnik: 18. maja je za 49 delovnih moči sprožila mehanizem mobilnosti, ni pa poskrbela za njihovo prekvalificiranje. Nov sestanek bo prihodnji teden.

Slovenski kovinarji so se včeraj sestali s kolegi Fiom-Cgil

TRST — Včeraj se je delegacija sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije (SKEI), ki deluje v okviru Svobodnih sindikatov, sestala z deželnim vodstvom sorodne sindikalne organizacije Fiom-Cgil v Furlaniji-Juljski krajini, ki se mu je pridružil tudi odgovoren za mednarodne odnose vsedržavnega vodstva tega sindikata Giacomo Barbieri.

Z včerajšnjim tržaškim sestankom je bil po besedah delegacije Slovenije pod vodstvom Alberta Vodovnika vzpostavljen stik na meddržavni ravni. Barbieri je obljubil pomoč pri vključevanju slovenskega sindikata kovinarjev in delavcev v elektroindustriji v evropsko in mednarodno konfederacijo tega sindikata, povabljeni pa so bili tudi na jesensko konferenco sindikata kovinarjev iz sredozemskega bazena.

Slovenska delegacija bo pripravila potrebno gradivo za promocijo, ki ga bo italijanska stran posredovala članicam evropske konfederacije.

I. G.

Hidroelektrarno v Reziji je treba nagloma popraviti

REZIJA — Na zadnji seji občinskega sveta v Reziji so vzeli v pretres vprašanje upravljanja hidroelektrične centrale, ki so jo leta 1912 zgradili v kraju Barman.

Hidroelektrično centralo je doslej upravljala družba Enel, ki je leta 1986 pogodbo prekinila zaradi okvar, ki jih je centrala utrpela že v času potresa leta 1976.

Na občinski seji so sklenili, da bodo zaprosili za finančno pomoč Gorsko skupnost Terske doline in samo deželno upravo, da bi lahko v čimkrajšem času popravili centralo, ki za gospodarstvo teh krajev predstavlja enega od nosilnih stebrov. (r.p.)

Čedajski Bralni krožek obiskala Todisco in Duranti

ČEDAD — Ob prvi obletnici odprtja Bralnega krožka so v Čedad povabili priznana pisatelja Alfreda Todisca in Francesca Durantijevo. Ob srečanju z občinstvom, ki je v velikem številu zasedlo prostore občinske knjižnice, je Durantijeva - leta 1988 je zmagala nagrado Campiello s knjigo »Effetti personali« - izpostavila težavnost tega poklica v današnji družbi. Alfredo Todisco pa je ugovarjal, da pisateljstvo predstavlja večkrat zdravilo proti kvarnim posledicam današnjega časa, v katerem večina oseb ne najde dovolj časa za branje in premišljevanje. (r.p.)

Jame v Zavarhu bomo kmalu spet lahko občudovali

ZAVARH — Čez nekaj tednov bomo imeli možnost ponovno obiskati in občudovati lepote in posebnosti jam v Zavarhu, v zgornji Terski dolini. Prav v teh dneh namreč zaključujejo obnovitvena dela, ki so zadevala predvsem zamenjavo električne napeljave.

Poseg, ki ga je s finančnim prispevkom omogočila deželna uprava, je bil potreben predvsem iz varnostnih razlogov.

Predhodno so uredili in obnovili vhod v jamo v Zavarhu. Na občini si nadejajo, da se bodo dela sklenila v kratkem, tako da bodo zavarške jame dostopne turistom že v začetku julija. (r.p.)

Z zasebno ladjo vzdolž slovenske obale

KOPER — Koprsko zasebno podjetje Star Line je predstavilo svojo ladjo Mimosa, s katero naj bi poleti obogatili možnosti turistične ponudbe. To je 16 m dolga ladijca, ki sprejme do 50 potnikov, na njej pa lahko pripravljajo tudi hrano. Z njo bodo organizirali dnevne in nočne vožnje ob slovenski obali (za kar bodo računali 500 tolarjev, za otroke pa polovično ceno). Takoj ko se bo morje malo bolj ogrelo, pa bodo organizirali celodnevna kopanja s to barko. Za tako kopanje in kosilo bodo zaračunali 1.500 tolarjev, vozili pa bodo sprva enkrat tedensko (ob nedeljah), če bo povpraševanje večje, pa večkrat. (B. Š.)

Kmalu spet avtonomna istrska TV?

PULJ — Po dveh letih se spet govori o televizijskem projektu "Istarski Program Plus" in ponovno ga obuja k življenju Bogoslav Petean, svojega dne direktor in pobudnik istrske radiotelevizije IRTV, ki pa je kaj kmalu propadla. Petean je napovedal zdaj skorajšnje odprtje kar treh televizijskih postaj in sicer v Pulju, Poreču in Pazinu; te bodo pod pokroviteljstvom puljske družbe Croatia Video Link, ki se bavi s telekomunikacijami in marketinštvom. Nova televizija bi morala biti izrazito trgovske narave, bi pa predvajala tudi zabavne, glasbene in varieteske programe ter poseben dnevnik s krajevnimi vestmi.

Prvi popolni izobraževalni tečaj iz akupunkture in tradicionalne kitajske medicine v Portorožu

Alternativna medicina, gibanje in telovadba, ki bi nas obvarovala pred stresom, vzgoja k pravilnemu prehranjevanju in, če se le da, tudi čist zrak, so morda najvažnejše sestavine dobrega počutja v času, ko se bližamo letu 2000. Tisti, ki niso resno bolni in ki si to lahko privoščijo, se vse pogostejše obračajo na specializirane centre ali preprosteje v terme.

Slovenija je po termah znana tudi zunaj svojih meja. Portoroške terme za talasoterapijo, ki jih danes vodi dr. Mirana Malc, so ene od teh in ker so prav tam prvi odločili za akupunkturno zdravljenje, je prav, da so tudi Portorož izbrali kot kraj za izpeljavo prvega popolnega izobraževalnega tečaja akupunkture (AKP) in tradicionalne kitajske medicine (TKM) v priredbi Sekcije za AKP in TM Slovenskega zdravniškega društva in Slovenskega društva za orientarno medicino. Portoroške dneve sta vodila mag. dr. Primož Rožman, diplomat Mednarodnega centra za AKP iz Pekinga in prodekanica Akademije za tradicionalno medicino v Pekingu, profesorica Zhou Yunxian.

Iz dolgega in obširnega pogovora z dr. Rožmanom, ki je tudi predsednik Slovenskega društva za orientarno medicino in tajnik Sekcije za AKP, bomo povzeli samo nekaj važnejših informacij: »Tečaj je bil namenjen zdravnikom splošne prakse in specialistom. Pri pripravi tečaja smo veliko skrb posvetili prevodu in vzpostavitvi slovenske terminologije in nomenklature s tega področja, ki do sedaj ni bilo pokrito. Tečaj je tako prvič potekal v slovenskem jeziku. TKM se deli na tri velika področja: na ročno masažo tui-na, herbalno zdravljenje in

AKP. Usmerjen študij traja štiri leta, prve dve leti pa imajo študentje enak predmetnik. Iz tega sledi, da mora zdravnik z zahoda takemu študiju posvetiti dolgo časa in, da je delo trajno in trdo.

AKP in TKM nista do nedavnega v zahodnem svetu uživali večjega uspeha, danes pa je ta medicinski sistem v velikem razmahu tudi zato, ker ga od l. 1979 priznava svetovna zdravstvena organizacija. Seveda pa je še veliko odpora pri tako imenovani "beli mafiji" in velikih farmacevtskih trustih.

Z AKP lahko zdravimo vse bolezni, seveda pa je uspeh pri različnih bolezenskih stanjih različen. Kot je odveč prevelika skepsa do TKM, tako je odveč preveliko poveljevanje, saj niso to nobene čudežne metode, ampak medicinske panoge, ki pa jih bo samo dobro pripravljen specialist znal vključiti v svoje znanje zahodne medicine. Ugled le-teh pa zmanjšujejo vsi oni, ki se panogam TKM-e približujejo površno in po poenostavljenih recepturah. Uspehi so skromni, kot je skromno njihovo znanje. Pri našem društvu in sekciji za SKP smo vedno stremeli in zahtevali, da terapije TM in AKP izvajajo samo dobro pripravljeni specialisti; tako smo tudi uspeli, da so se te terapije vključile v zdravstveno zavarovanje in upamo, da bo pri tem tudi ostalo.

Toliko iz pogovora z dr. Primožem Rožmanom. Tistim, ki bi želeli dober nasvet, pa svetujemo, da se obrnejo na sedež Slovenskega društva za orientarno medicino, ki je v Ljubljani na Polanškovi št. 3, ali pa na dr. Mirano Malc, predstojnico portoroških term.

ODINEA CUPIN

Pogovor s predsednikom pokrajinskega odbora Suadamom Kapićem pred občnim zborom

»SKGZ namerava postati glasnik zlasti laičnega dela naše narodne skupnosti«

Jutri se bo v kongresnem centru Tržaškega velesejma pričel 18. občni zbor SKGZ, ki se bo nadaljeval in končal v soboto. Da bi ta dogodek primerno osvetlili, smo se obrnili tudi na predsednika tržaškega pokrajinskega odbora Suadama Kapića in ga prosili za intervju.

S kakšnim obračunom se tržaški del SKGZ predstavlja na 18. občnem zboru?

Preden odgovorim na vaše vprašanje, naj pojasnim, da se delovanje tržaškega pokrajinskega odbora SKGZ za razliko od goriškega in videmskega v precejšnji meri prekriva z delovanjem osrednjega vodstva naše organizacije, se pravi z delovanjem njenega izvršnega odbora. To je tudi razumljivo, saj je Trst glavno mesto naše dežele in naš pokrajinski sedež tudi fizično soupada z osrednjim sedežem SKGZ. Zaradi vsega tega je tudi težko ločiti naš pokrajinski obračun od deželne. V skladu s tem bi na vaše vprašanje skušal odgovoriti, izhajajoč iz nekoliko širše perspektive.

Najprej moramo ugotoviti, da živimo v prelomnem času, ki ga označujejo globoke spremembe na širšem evropskem, pa tudi na našem krajevnem prizorišču. Naj v tej zvezi s posebnim poudarkom omenim dejstvo, da je Slovenija v tem času postala samostojna in suverena država, kar nas ne samo navdaja s ponosom tudi v zamejstvu, ampak nam tudi odpira drugačne perspektive razvoja. Prepričan sem, da se bo Slovenija zdaj tudi gospodarsko uveljavila, kar vse bo prav gotovo pozitivno vplivalo na zadržanje večinskega naroda do nas v zamejstvu.

Slovenija se je v tem času tudi demokratizirala...

Da. Pozitivno je treba oceniti, da se je tudi v osrednjem slovenskem prostoru uveljavil večstrankarski politični pluralizem. Seveda pa je

Suadam Kapić

vse to prineslo tudi nekatere spremembe v odnosih med matico in zamejstvom. Odslej bo pač treba voditi odnose ne samo z državnimi institucijami, ampak tudi z različnimi političnimi silami itd. Za manjšino in za vsako njeno organizacijo pa je stik z matico slej ko prej bistvenega pomena.

Kaj pa odnosi znotraj naše narodnostne skupnosti?

SKGZ ni izrazito politična organizacija, saj deluje predvsem na področju tako imenovane civilne družbe. V tem okviru bi izpostavil konstruktivne odnose, ki smo jih v zadnjih časih izpostavili s Svetom slovenskih organizacij pri skrbi za ustanove vseslovenskega pomena, kot so Slovensko stalno gledališče, Slovenski raziskovalni inštitut, Narodna in študijska knjižnica in Glasbena matica. Podčrtal bi tudi dejstvo, da znamo skupno nastopati v odnosih z maticno državo, kar je brez dvoma v interesu celotne manjšine.

Če bi se nekoliko ozrli na izrazito politično področje, pa bi morali ugotoviti, da se v naši narodnostni

skupnosti nadaljuje proces prilagajanja italijanskemu političnemu strukturiranju. Slovenci glasujejo vse bolj razčlenjeno in vse bolj podobno kot italijanski sodržavljan. Tako je na zadnjih vsedravnih in krajevnih volitvah tudi pri slovenskih volilcih prišlo do izraza negativno razpoloženje do tradicionalnih strank, do državnih institucij itd. O vsem bi se morali resneje zamisliti tako v SKGZ kot v drugih subjektih naše manjšine.

S kakšnimi problemi ste se še ukvarjali v vašem pokrajinskem odboru?

Na Tržaškem so prav gotovo bili v ospredju problemi, povezani z našim teritorijem. Žal smo tudi v zadnjih letih doživeli grobe posege na našem ozemlju in razlaščanja. Naj omenim le primer sinhotrona. Mi smo še danes prepričani, da ga je bilo zgrešeno namestiti na področju pri Bazovici, vendar nam tega zaradi odnosov moči med večino in manjšino ni uspelo preprečiti. Vsaj v delno uteho si lahko štejemo, da je Dežela pred nekaj meseci odobrila zakon za razvoj Krasa, ki sicer ne zadovoljuje vseh naših pričakovanj, vendar je le premik v pozitivno smer in upati je, da ga bodo pristojne oblasti tudi korektno izvajale. V tej zvezi naj posebno omenim Kraško gorsko skupnost, katere obstoj je na osnovi zakona 142 iz leta 1990 vprašljiv. Mislim, da bi morali Slovenci napraviti vse, da bi se ta ustanova neokrnjeno ohranila, saj gre za edino nadobčinsko javno upravo, ki dokaj verno odraža probleme in zahteve naše narodnostne skupnosti, zlasti na Tržaškem.

V zadnjih časih smo se tudi veliko ubadali s problemi že omenjenih vseslovenskih ustanov, od Glasbene matice do Slovenskega stalnega gledališča. Prav gotovo bomo tudi v bodoče morali tem problemom posvečati kar največjo pozornost. V tej zvezi bo seveda posebno važno korektno izvajanje

deželnega zakona o podporah kulturnim dejavnostim slovenske manjšine.

Na skorajšnjem občnem zboru boste sprejeli nov statut. Kako bi strnili smisel reorganizacijskega napora SKGZ?

Razumljivo je, da se zaradi velikih sprememb, o katerih je že bil govor, nujno spreminja tudi vloga SKGZ v tem prostoru. Prepričan sem vsekakor, da je takšna organizacija, kot je SKGZ, slej ko prej potrebna in koristna za našo manjšino. Kar zadeva spremembe, ki jih uvaža nov statut, bi omenil predvsem večjo pokrajinsko razčlenjenost naše organizacije in pa spremembo volilnega sistema, ki bo omogočil našim članicam večjo možnost odločanja in izbire.

Sicer pa si bo SKGZ ob upoštevanju svojega izvora v bodoče predvsem prizadevala, da bi bila glasnik predvsem laičnega dela naše manjšine, a to z veliko odprtostjo do vseh. To pomeni, da si bo morala nekoliko drugače zamisliti svojo vlogo kot doslej. Če je SKGZ nekoč skušala biti vseobsegajoča organizacija, si danes mora jasneje profilirati svojo vlogo na nekaterih omejenih področjih dela in to dobro opravljati. V tem oziru je bistvenega pomena odnos s članicami in koordinacija dela na ravni civilne družbe. Na političnem področju pa mislim, da bi SKGZ morala bodriti našo skupnost, da se ne prepusti malodušju ali ceneni demagogiji in da nastopa konstruktivno.

Predvidevate kako večjo novost v vodstvu SKGZ?

Glede tega seveda moramo prepuustiti besedo samemu občnemu zboru. Vsekakor pa bomo predlagali, da se potrdi dosedanj predsednik, in to z neposrednim glasanjem, kot je predvideno v novem statutu.

M. B.

Pouk končan sedaj na vrsti še izpiti

Šolski zvonci so včeraj naznanili konec pouka v letošnjem šolskem letu. Na Tržaškem so se včeraj zaprle šolske duri za skoraj 14 tisoč učencev osnovnih šol in dijakov nižjih in višjih srednjih šol. Med temi so tudi slovenski osnovnošolci in dijaki, ki so se včeraj poslovili od učiteljev in profesorjev. Sedaj jih čakajo trije meseci brezskrbnih počitnic.

Pouk se je torej končal, nekatere pa še čakajo zaključne šolske obveznosti. Učenci petih razredov osnovnih šol bodo od 18. do 20. junija polagali izpite za prestop v nižjo srednjo šolo. Dijaki tretjih razredov nižje srednje šole se bodo v prihodnjih dneh tudi srečali z zaključno obveznošolsko preizkušnjo, nakar se bodo znašli na križpotu: izbirati bodo morali med nadaljevanjem študija in delom.

V torek, 23. junija, se bodo na višjih srednjih šolah začeli zrelostni izpiti, ki bodo ponekod trajali z izpraševanji še globoko v julij.

To so torej obveznosti, ki še čakajo našo šolsko mladino po končanem pouku. Učitelji in profesorji se v teh dneh ukvarjajo z drugimi, nič manj zahtevnimi obveznostmi: ocenjevanjem. Tudi letos potekajo zaključna ocenjevanja v vihravi klimi: nekateri sindikati so se namreč odločili za bojkot ocenjevanj, da bi tako podkrepili svojo zahtevo po nadaljevanju pogajanj za obnovo delovne pogodbe, ki se je iztekla že pred poldrugim letom. Ministrstvo za šolstvo je odgovorilo na protest na svojstven način: ravnatelje je poverilo, naj stavkajoče zamenja s suplenti. Šolski sindikat CGIL se je ob tem ukrepu odločil za sledečo akcijo: šolnike je pozval naj stavkajo danes v urah, ki niso bile programirane za poučevanje...

Na slovenskih šolah bi se morale zaključne obveznosti nadaljevati po ustaljenem programu, saj ni doslej Sindikat slovenske šole sprejel nobenega protestnega ukrepa.

Škedenjska železarna: danes štiriurna stavka delavcev

Delavci škedenjske železarne bodo danes stavkali štiri ure v obrambo delovnih mest in proti zavlačevalnim manevrom vodstva obrata. Pobudo za stavko je dal tovarniški svet po srečanju s pokrajinskimi tajništvoma FIOM, FIM in UILM, na katerem so preučili položaj v škedenjskem in perspektive izhoda iz sedanje hude krize, ki bi po oceni sindikatov utegnili privedi do zaprtja obrata in torej do izgube več kot tisoč delovnih mest, kar bi za obubožani tržaški industrijski sektor pomenil res katastrofalen udarec. Tovarniški svet in kovinarski sindikati očitajo predvsem vodstvu podjetja, da noče rekapitalizirati delniške družbe, kar lahko pelje samo k zaprtju.

Odločilna beseda glede usode škedenjske železarne bi morala pasti v ponedeljek, 15. t.m., ko bo morala skupščina delničarjev odločiti med rekapitalizacijo in likvidacijo. Sklep pa bo seveda odvisen tudi od poteka pogovorov med lastnikom železarne Pittinijem in poldržavno družbo ILVA, pri čemer igra Dežela oziroma deželni odbornik za industrijo Saro posredovalno vlogo. Že jutri naj bi se sindikalni predstavniki sešli s Sarom, da bi bili seznanjeni s potekom pogajanj.

Namen današnje stavke je torej predvsem izvajati pritisk na vse zainteresirane partnerje, da se prepreči zaprtje železarne. Stavke je oproščeno osebje, ki skrbi za varnost naprav.

Ob sodelovanju tržaške in videmske univerze bo trajal eno leto Tretji tečaj MIB za mlade menedžerje

Čez slabih deset dni, točneje 20. junija, zapade rok za vložitev prošnje za vpis v tretji Master in International Business, ki ga v Trstu prireja Konzorcij MIB. Namen Masterja, pri katerem sodelujeta tržaška in videmska univerza, je pripraviti nove menedžerje, ki bi bili večji mednarodnih podjetniških, trgovinskih in finančnih dejavnosti s posebnim oziranjem na srednje in vzhodnoevropska tržišča. Vpiše se lahko največ trideset mladih diplomirancev na italijanskih univerzah (nekaj mest je rezerviranih za kandidate iz Furlanije-Juljske krajine), katerim se bo pridružilo še šest slušateljev iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Češkoslovaške in Rusije.

Kot že prejšnja leta, bo Konzorcij MIB dal na razpolago vrsto štipendij - dajejo jih razna podjetja, ki »sponsorizirajo« Master - s katerimi bo mo kriti stroške za vpis, ki niso prav majhni, saj znašajo (za enoletni tečaj) 16 milijonov lir. Julija bodo na vrsti selekcije, na katerih bodo ugotavljali strokovno zna-

nje kandidatov in njihovo motiviranost, pa tudi znanje angleščine, saj bo del didaktičnih dejavnosti potekal v tem jeziku. Tečaj se bo potem začel konec septembra ter bo trajal eno leto, od tega bodo tečajniki tri mesece stažirali v nekem podjetju, v Italiji ali na tujem.

»Tečaj MIB - pravi prof. Vladimir Nanut s tržaške univerze, ki je tudi znanstveni ravnatelj Masterja - ne obljublja prestižnih mest ali bliskovitih karier, pač pa po eni strani zagotavlja visoko kvaliteto raven tečajev, primerljivo z onimi najboljših italijanskih in tujih Business school, po drugi pa pomaga tečajnikom pri vključevanju v podjetja, ki sodelujejo pri pobudi in v druga morebitna zainteresirana podjetja in ustanove. Dejstvo je - poudarja Nanut - da so kljub kritičnemu ekonomskemu trenutku vsi tisti, ki so obiskovali prvi Master, že vključeni v svet dela.«

Vse informacije glede tečaja so na razpolago pri Konzorciju MIB, Ul. Flavia 23/1, tel. 8992272/3.

Danes podeljevanje nagrad učencem za natečaj Kugy

V gledališču Miela bo danes ob 10.30 slovesna podelitev nagrad zmagovalcem natečaja Julius Kugy, ki ga je Pokrajina Trst letos priredila na temo »Avtomobil onesnažuje: kakšni alternativni predlogi so mogoči v tržaški pokrajini?«. Nagrade bo prejelo pet najboljših razredov med več kot sto sodelujočimi razredi tržaških šol, med njimi tudi učenci slovenske osnovne šole Lojze Kokoravec-Gorazd iz Saleza, ki so si priborili 3. nagrado za spis.

Ob isti priložnosti bodo podelili tudi nagrade natečaja, ki ga je v sodelovanju s šolskim skrbništvom, Občino Trst in Pokrajino razpisala KZE na temo varstva okolja pred avtomobilskim onesenjanjem.

Tretja zaključna akademija šole Glasbene matice v evangeličansko-luteranski cerkvi V ospredju tokrat violinisti, pianisti in pihalci

Tretja zaključna akademija šole Glasbene matice, ki je bila na sporedu v torek v evangeličansko-luteranski cerkvi, je bila pretežno v znamenju violinistov, pianistov in pihalcev. Predstavilo se je skupno 16 gojencev od drugega do osmega letnika iz razredov devetih profesorjev. Tudi tokrat je treba ugotoviti, da je bila raven prikazanega znanja nadvse zadovoljliva, tako pri tistih iz prvih letnikov, kot seveda še posebej pri nastopajočih iz višjih letnikov, kar velja še zlasti za obe pianistki, ki sta učinkovito sklenili malo manj kot dve uri trajajoči spored.

Varna Pečenik iz 2. r. klavirske šole prof. Beatrice Zonta je za uvod zaigrala stavka Adagio in Polacca iz Mozartove Sonatine v F-duru ter Chopinovo Mazurko op. 67 št. 2 v g-molu in pokazala pogumen pristop. Sledila je Mikela Šimac iz 2. r. harmonikarske šole prof. Eliane Zajec in za svojo mladost presenetljivo lepo in čisto zaigrala Merkušinovalo Malo suite v štirih impresijah, posebno občuteno zlasti Uspavanko, Robert Šimac iz 3. r. harmonikarske šole iste pedagoginje pa z dobrim obvladanjem klaviature Milocchijevo Toccato.

Od pihalcev se je prvi predstavil klarinetist Davor Berdon iz 3. r. šole prof. Silvia Pibrovca in tehnično dobro in zvočno čisto zaigral Zampierijevo Fantazijo za klarinet in klavir s Tjašo Bogatec

pri klavirju. Luisa Vigni iz 4. r. violinske šole prof. Aleksandre Pertot s prof. Beatrice Zonta pri klavirju, je brez notne predloge in lepim obvladanjem osnovnih prvin violinske igre izvedla Allegro iz Vivaldijevega Koncerta v a-molu, pianistka Aleksandra Pavlovič iz 4. r. prof. Xenje Brass pa odločno dve zahtevni Etudi v hitrem tempu C. Czernyja.

Flavistka Tamara Tretjak iz 5. r. šole prof. Daniele Brussolo s Claudio Sedmach pri klavirju je dobro izvajala precej zahtevni skladbi A. Roussela iz cikla Jouers de flute. Iz istega razreda iste šole je bila tudi flavistka Samuela Bandi, ki je s klavirsko spremljavo prof. Ravla Kodriča čisto in v lepem sozvočju s pianistom podala dva stavka iz Bachove Sonate št. 6. Med obema flavistikama se je predstavila pianistka Sara Brezigar iz 5. r. šole prof. Ravla Kodriča in s primerno mehkobo in čustvenostjo interpretirala znano Lisztovo skladbo Consolation št. 2 v E-duru.

Edina kitaristka večera je bila Barbara Briscich iz 5. r. šole prof. Igorja Starca in zvočno čisto zaigrala Waissovo Bourrée in Ville-Lobosa Preludij št. 4.

Trio (oz. kvartet z dodatkom violončela) v sestavi Tamara Tretjak (flavta), Norina Dobrila (flavta), Aleksander Sluga (violončelo) in Luisa Antoni

(čembalo) iz komorne šole mentorja prof. Petra Filipčiča, je izvajal Haendlovo Sonato a tre v A-duru za dve flavti in čembalo. Potrdil je pedagoško pomembnost razreda za komorno muziciranje in skladnim prednašanjem obeh flavtistik ter violončela in čembala pokazal lepo uigranost in poudarjeno predanost muziciranju.

Iz 8. r. harmonikarske šole prof. Eliane Zajec je Adam Selj zaigral Zubitskega slike iz Bolgarskega zvezka. Pokazal je zelo dobro obvladanje klaviature, pa tudi občutek za ritmično prednašanje folklornih značilnosti skladb.

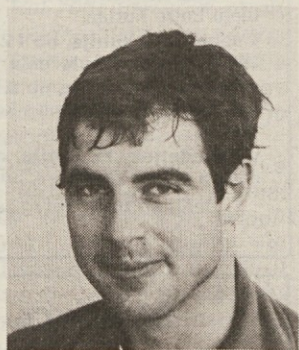
Akademijo sta sklenili pianistki iz 8. r. klavirske šole prof. Xenje Brass Tamara Ražem in Tatjana Jercog. Dva različna pristopa a obenem dve odlični izvedbi dveh izrazitih klavirskih talentov. Tamara Ražem je zaigrala Chopinovo Balado št. 1 op. 243 z bogastvom interpretativnega poglobljanja, Tatjana Jercog pa Brahmsovo Rapsodijo op. 79 št. 1 z umirjeno rapsodično razkošnostjo. Dolg aplavz, tokrat nekoliko številnejšega občinstva, je bil zaslužen plačilo za obe izvajalki, kakor prej tudi za vse nastopajoče.

Drevi ob 20.30 bo na vrsti četrta zaključna akademija, namenjena komornim sestavam: duom, triom in kvartetom.

J. K.

Prvi neuradni rezultati volitev za obnovo rajonskih svetov Na Zahodnem Krasu osem Slovencev Zapleten položaj v openskem sosvetu

Od leve proti desni: Tatjana Malalan (SKP), Dušan Križman (DSL), Zorko Spetič (PSI) in Henrik Lisjak (SSk).

Občinska uprava bo morda šele danes objavila uradni seznam novoizvoljenih rajonskih svetovalcev. Preštevanje glasovnic se je na posameznih voliščih sicer že končalo v ponedeljek zvečer ali najkasneje v torek zjutraj, postopek za imenovanje izvoljenih pa je zelo zapleten, saj mora vse zapisnike o volilnih izidih overoviti sodnik, ki vso dokumentacijo nato izroči občinskemu volilnemu uradu, izvoljene pa mora nato formalno proglasiti še izredni komisar. Na volilnem uradu so sinoči neuradno objavili izide iz šestih rajonskih svetov.

ZAHOĐNI KRAS

V Križu, na Proseku in Kontovelu se je zelo dobro obnesla Slovenska skupnost, ki je pridobila enega svetovalca in bo v novem rajonskem svetu sedaj zastopana s tremi predstavniki. Največ preferenc (63) je dobil neodvisni Henrik Lisjak s Kontovela, stranko pa bosta zastopala še Križan Bogdan Kralj (45) in Kontovelačan Peter Starc (19). Lisjak in Starc sta novince v skupščini, Kralj pa je sedel tudi v prejšnjem rajonskem svetu. Prva neizvoljena na listi SSK je Bruna Ciani s 14 preferencami.

Nekdanja KPI je imela v tem sosvetu šest svetovalcev, ki so sedaj enakomerno porazdeljeni med DSL in Komunistično prenovu. Na listi DSL so bili izvoljeni neodvisni Zdravko Bisin iz Križa, ki je bil nosilec liste in je dobil 60 osebnih glasov, rajonska svetovalca pa sta še Dušan Križman (Kontovel-39 preferenc) in Leopold Vatovac (Prosek-33), prva neizvoljena na listi DSL je Giuliana Gerdol (31). Vatovac in Bisin sta prvič v rajonskem svetu. SKP bodo zastopali Zdravko Babič (24), Ferdinand Bogatec (18) in Silvano Caharija (17). Prva dva sta doma iz Križa, Caharija pa je Prosečan. Socialisti, ki so tukaj precej nazadovani, so izgubili en svetovalski mandat, saj je bil na listi PSI izvoljen le dosednji predsednik Renato Buseti (22). Na listi KD so bili izvoljeni Sergio Zacchigna, Albino Debernardi, Mario Dudine in Fabio Radivo. MSI bo zastopal Rocco Lobianco, listarje pa Rodolfo Giona. Izvoljenih je bilo skupno osem Slovencev, tako da obstajajo res konkretne možnosti, da bo novi predsednik slovenske narodnosti.

VZHODNI KRAS

V tem rajonskem svetu so sedeži takole porazdeljeni: KD 3, SKP 2, DSL 2, SSK 2, Severna liga 2 in MSI 2. KPI je imela dosedaj 5 svetovalcev, DSL in SKP skupaj pa sta jih izvolila štiri. Na Vzhodnem Krasu se je predstavila tudi Severna liga, ki je zabeležila spodbuden uspeh.

Na listi Demokratične stranke levice sta bila izvoljena dosednji svetovalec Dolfi Wilhelm (124) in Igor Dolenc (83), ki je član krajevnega jurskega odbora. SKP bosta zastopali Luisa Tirel (28) in Tatjana Malalan por. Kneipp (26), SSK pa David Slobec (113) in Alberta Vremec (99).

Severno ligo bosta zastopali Slovenka Eva Gruden (27), ki je sicer doma iz Nabežine ter Pietro Florio. Med socialisti je bil znova izvoljen dosednji predsednik Michele Turitto (117), drugi svetovalec PSI pa je Patrizia Russignan por. Purič, ki je dobila 40 osebnih glasov. Demokristjani so dobili tri mandate (Silvana Moro, Paolo Ruzzier in Riccardo Sisto), fašisti pa so se okrepili in pridobili enega svetovalca, tako da imajo sedaj dva predstavnika. Izvoljena sta bila Sergio Dressi, ki je bil izvoljen tudi v občinski svet in bo izbral mesto občinskega svetovalca ter Marco Florio.

ŠKEDENJ IN SV. IVAN

V svetoivanskem rajonskem svetu so svetovalski sedeži takole porazdeljeni: KD 4, LpT 3, MSI 3, Severna liga 2, DSL 1, PSI 1, SSK 1 ter SKP 1. V tem okrožju so bili izvoljeni kar trije Slovenci in sicer dosednji predsednik Zorko Spetič (PSI), Igor Canciani (SKP) in Edvard Krapež (SSk). Vsi trije so sedeli tudi v prejšnjem rajonskem svetu. Kot zanimivost naj omenimo, da bo Occhettovo stranko pri Sv. Ivanu zastopal deželni svetovalec Ugo Poli.

V škedenju je bil znova izvoljen Slovenec Igor Pavletič (SKP), ki se je v prejšnji mandatni dobi vztrajno boril za rabo slovenščine na sejah rajonskega sveta. V tem sosvetu so mandati takole porazdeljeni: Zelena lista 1, Severna liga 2, PSI 2, DSL 1, SKP 1, KD 6, LpT 4, MSI 3.

ROCOL IN STARA MITNICA

V rajonskem svetu za Rocol in Kjadin so svetovalski mandati takole porazdeljeni: PSI 2, DSL 2, Zelena lista 2, SKP 1, LpT 5, KD 5 in MSI 4. Rajonski svet za Staro mitnico pa bo takole sestavljen: KD 5, LpT 4, MSI 4, Severna liga 2, PSI 2, DSL 1, Zelena lista 1 in PLI 1.

S.T.

Slovenska svetovalka Severne lige Eva Gruden »Tudi Slovenci naveličani sedanje nadvlade strank«

Severna liga je na upravnih volitvah na pokrajinski ravni dobila skupno nekaj nad 11 odstotkov glasov, ki so precej enakomerno porazdeljeni v mestu in v okolici. To nesporno dokazuje, da so zanjo glasovali tudi slovenski volilci. Če nekoliko natančneje pogledamo rezultate v okoliških občinah in v narodnostno mešanih voliščih na tržaškem Krasu lahko rečemo, da je Bossijevo gibanje dobilo slovenske glasove med tradicionalnimi volilci nekdanje KPI in PSI, v devinsko-nabrežinski stvarnosti so zanjo glasovali tudi Slovenci, ki so se prej opredeljevali za Slovensko skupnost. V pokrajinski svet je bila izvoljena tudi Slovenka iz Nabežine **Eva Gruden**, ki je bila izvoljena tudi v vzhodnokraški rajonski svet.

»Kandidaturo Severne lige sem sprejela, ker se mi zdi program tega gibanja zanimiv, uresničljiv in, kar je morda najvažnejše, enostaven in razumljiv za čim širši krog ljudi«, nam je povedala Grudnova, ki vidi v federalistični ureditvi države edini izhod za premostitev sedanje hude družbene in gospodarske krize, ki pesti Italijo. To so po njenem mnenju na teh volitvah zelo jasno razumeli tudi mnogi Slovenci. »Sedaj je napačila ura, da Italijani, Slovenci in Nemci ter ljudje drugih jezikov, ki živijo v našem okolju, zgradijo nekaj novega. Tržaška pokrajina, ki je obmejna, bi morala veliko posredovati sosednjim deželam in od njih tudi veliko sprejemati, tako na gospodarskem kot na kulturnem področju«. Severna liga ponuja s tem v zvezi predlog za ustanovitev »proste tržaške pokrajine«, ki bi uživala posebno avtonomijo in bila odprta do sodelovanja z zahodnimi in vzhodnimi sosedi. Severna liga je glede tega že navezala ustrezne stike s Slovenijo in Hrvaško, ne gre pa tudi pozabiti, da je bil njen ustanovitelj in voditelj Umberto

Eva Gruden

Bossi med prvimi italijanskimi predstavniki, ki je med lansko vojno v Sloveniji obiskal Ljubljano.

»Nacionalizem nam je povsem tuj, ker predstavlja popolno nasprotje federalizma, ki se opira na sodelovanje med narodi in ne verjame v meje med državami«, nam je povedala še Grudnova, ki se bo v pokrajinskem svetu »ukvarjala s konkretnimi problemi, ki zadevajo naš vsakdan«. Svetovalci Severne lige, ki se jezijo, če to gibanje imenuje stranko, so že zahtevali, da bo morala pokrajinska uprava poslovati ob belem dnevu, da bodo morale biti vse seje (od odbora do komisij) javne in da bo lahko novinarji in televizijske kamere sledili vsem političnim pogovorom, tudi tistim za oblikovanje novih uprav. »Slovenci so glasovali za Severno ligo, ker so podobno kot Italijani močno naveličani nadvlade strank, te hobotnice, ki žal že pogojuje vse naše javno življenje. Ljudje si želijo predvsem poštenih upraviteljev in upam, da bomo mi vredni njihovega zaupanja«, nam je ob koncu še povedala Grudnova.

S.T.

Dopis izrednemu komisarju Ravalliju in prefektu Vitiellu

Pahor za rabo slovenščine v tržaškem občinskem svetu

Dva dni po izvolitvi v tržaški občinski svet je neodvisni svetovalec Slovenske skupnosti Samo Pahor naslovil izrednemu komisarju za Občino Trst Ravalliju in tržaškemu prefektu Vitiellu dopis v zvezi z rabo slovenskega jezika v tržaškem občinskem svetu. Samo Pahor »vljudno prosi, da bi bila vsa obvestila in vabila, ki naj bi jih prejel po uradni potrditvi izvolitve opremljena s prevodom v slovenski jezik.«

Obenem prosi, da bo na prvi seji občinskega sveta prisoten tolmač za slovenski jezik in s tem zagotovljena pravica do rabe slovenskega jezika, pri čemer se naslanja na razsodbo kasacijskega

sodišča, po kateri je mogoče uživati z ustavo zajamčeno pravico do rabe slovenskega jezika povsod tam, kjer obstaja ustreza (prevajalska) struktura. »Ker ima Občina Trst že od leta 1968 ustrezno strukturo, ki se je v preteklosti že izkazala pri prevajanju v rajonskih svetih, je povsem očitno, da ni pravnih zadržkov za rabo slovenskega jezika v tržaškem občinskem svetu,« meni Samo Pahor, ki ob koncu še prosi izrednega komisarja, naj ga obvesti o sprejetih odločitvah glede njegovih prošelj, »da bo lahko pravočasno posegel pri pristojnih oblasteh za učinkovito obrambo svojih zakonitih pravic, če bo to potrebno.«

Pristaniška ustanova o usodi 7. pomola

Upravni svet Tržaške pristaniške ustanove je imel včeraj na dnevnem redu delikatno vprašanje upravljanja kontejnerskega terminala 7. pomola. Gre za takomenovano »privatizacijo« te zelo pomembne strukture tržaške luke, ki je dvignila v preteklih mesecih mnogo prahu in tudi pričakovanj med tukajšnjimi gospo-

darskimi krogi. Pristaniška ustanova je dala zasebnikom do 30. aprila letos rok, da se prijavijo s svojimi ponudbami za upravljanje 7. pomola, vse kaže pa, da ni doslej prejela nobenega predloga za realno zasebno upravljanje strukture. Tako mnenje je o prejetih predlogih izrekel tudi član upravnega sveta Tombesi v pismu, ki ga je poslal predsedniku Ustanove Fusaroliju.

■ **Miljski občinski svet** se bo sestel v ponedeljek ob 19. uri z natpanim dnevnim redom, ki med drugim predvideva tudi določitev datuma ljudskega referenduma o skladiščih utekočinjenega plina na občinskem ozemlju.

V Ljudskem domu v Križu prireja danes ob 19. uri krožek Kras Stranke komunistične preнове aktiv, na katerem bo govor o volilnih izidih upravnih volitev in organiziranju praznikov komunističnega tiska.

Na Reki bodo v soboto predali norveškemu lastniku nov tanker

V reškem pristanišču, kamor se je v preteklih tednih s trajekti in drugimi ladjami zateklo na stotine beguncev iz Bosne in Hercegovine, da bi se izognili vojnim strahotam, bodo v soboto slavili pomembno delovno zmago, ki daje upati v boljšo prihodnost te največje hrvaške luke. V ladjedelnici 3. maja bodo predali lastniku, norveškemu brodarju Christian Haaland A/S iz Haugesunda, tanker Nyhaap.

Novi tanker so splavili 14. februarja letos, predali pa ga bodo lastniku potem, ko so nekatera ključna ladjedelniška dela opravili tudi v tržaškem Arzenalu sv. Marka. Nyhaap je dvojčica tankerja, ki so ga lani oktobra predali norveškemu lastniku v tržaški ladjedelnici, potem ko so ga zgradili v reški.

Tanker Nyhaap lahko prevaža 111.777 ton surove nafte. Pluje s

hitrostjo do 14,5 vozla; poganja ga motor s siglo »3 maj-sulzer 5rta 72«, ki premore 10.550 konjskih moči. Ladja je takorekoč prava velikanka: dolga je 247 metrov, v širino pa meri 43 metrov.

Za spominsko ploščo žrtvam na Tienanmenu

Okrog 130 študentov in profesorjev tržaške univerze je že podpisalo petico, ki predlaga, da bi na univerzi postavili spominsko ploščo žrtvam pokola na Trgu Tienanmen v Pekingu, kjer je bilo ubitih veliko kitajskih študentov. V peticiji, ki so jo poslali rektorju univerze Borrusu, je med drugim rečeno, da bi spomin na tiste tragične dogodke lahko pripomogel, da bi se »podobni zločini ne ponovili«.

V Miramaru bodo podelili Diracovo kolajno prof. Stanleyu Mandelstamu

V torek, 16. t. m., bo v miramarskem Mednarodnem centru za teoretsko fiziko njegov ravnatelj Abdus Salam slovesno podelil eno izmed dveh Diracovih kolajn za leto 1991 ameriškemu fiziku Stanleyu Mandelstamu. Kot beremo v utemeljitvi, bo prof. Mandelstam prejel to prestižno priznanje miramarske znanstvene ustanove za zasluge, ki si jih je pridobil na področju teoretične fizike, točneje na področju kvantne mehanike.

Prof. Stanley Mandelstam deluje na Kalifornijski univerzi v Berkeleyu v ZDA. Diracovo kolajno mu bodo slovesno podelili 16. t. m. ob 11. uri v zborni dvorani Centra za fiziko. Takoj za tem bo nagrajenec predaval o svojem delu. Drugo Diracovo kolajno za leto 1991 bodo podelili 28. julija prof. J. Gladstonu.

Mornarica praznovala tudi v Trstu

Včeraj so po vsem Apeninskem polotoku praznovali dan italijanske bojne mornarice. Praznik so obeležili tudi na sedežu tržaškega pristaniškega poveljstva. Poleg osebja samega pristaniškega poveljstva in družbeno-političnih oblasti so se slovesnosti udeležili tudi predstavniki Vsedržavnega združenja mornarjev, uporabnikov tržaškega pristanišča in raznih krajevnih združenj.

Na slovesnosti je poveljnik pristaniškega poveljstva kapitan Salvatore De Michele podelil priznanja zaslužnejšim mornarjem, med temi zlati kolajni dvema kapitanoma za dolgo plovbo.

Trije ranjeni v trčenju avtov

Trije ranjeni, na srečo le lažje, je »obračun« prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj popoldne v Ul. Valerio. Po izvidih, ki so jih izvedli tržaški karabinjerji, je malo po 16. uri alfaromeo 75 iz še nepojasnjenih razlogov zavozil na levo stran cestišča in čelno trčil v fiat uno avstrijske registracije, v katerem se je peljal 32-letni Karl Klammer iz Gradca.

Klammer jo je najhuje skupil, saj se bo moral zaradi udarca v prsi in v obraz zdraviti mesec dni. Sprejeli so ga na zdravljenje v oddelku za torakalno kirurgijo v katinarski bolnišnici. V bolnišnico na Katinari so z rešilcem Rdečega križa prepeljali tudi voznika alfaromea, 19-letnega Paola Perca iz Ul. Manna 10, in njegovo sopotnico, 18-letno Alessandro Kogovšek s Proseka 700. Perco se je udaril v čelo, Kogovškova pa je dobila udarec v glavo. Oba bosta okrevala v 15 dneh.

Dolga vrsta prireditev na naših šolah ob koncu šolskega leta

V Barkovljah proslavili 10-letnico poimenovanja domače osnovne šole

Smo v času šolskih prireditev, ko se naši šolarji z bolj ali manj bogatimi prireditvami poslavljajo od šolskega leta. Včeraj je bilo takih prireditev kar precej. Obvestili so nas o zaključni prireditvi na šoli v Gabrovici in v Briščikih, iz šole Igo Gruden v Nabrežini pa so se nam oglasili in nam opisali celotni program včerajšnje zaključne prireditve. Sami smo se v barkovljanskem kulturnem društvu udeležili prireditve, s katero je domača osnovna šola F.S. Finžgar proslavila ne samo konec šolskega leta, temveč tudi 10. obletnico poimenovanja šole.

Zato se je tudi prireditev začela najprej s položitvijo šopka cvetja pred kip pisatelja, ki stoji v šolski veži. Šele nato se je začela prava prireditev v društveni dvorani, kamor so prišli, poleg številnih staršev in prijateljev šole, tudi učenci dveh razredov italijanske šole Battistig, ki deluje v isti šolski zgradbi in s katerima ima slovenska šola zelo dobre stike. Prireditve so začeli učenci domače šole s pesmijo in govornimi vložki, v katerih so govorili o vseh svojih težavah med šolskim letom, nato pa še veselo zapeli. Mlade pevce in recitatorje je vodila učiteljica Martina Lozej, na harmoniko pa je nastopajoče spremljal Andrej Pegan. Tudi pesmi Marije Mijotove so vključili v ta del programa.

Sledila je glasbena točka, ko so se mladi gojenci glasbene šole GM predstavili s točkami za violino, klavir in harmoniko. Nastopili so Daša Stanič, Martina Tonet, Martina Cunja in Arin Marchesi, na klavir jih je spremljala prof. Aleksandra Pertot. Šolski zbor je nato zapel še dve slovenski narodni pesmi, nato pa so vsi skupaj zaključili lepo prireditev z veselim kolom.

Pridne mamic in članice domačega društva so ponovno pripravile vrsto dobrot za vse udeležence prireditve, ob kateri ne smemo pozabi-

ti učiteljice Vere Poljšak, ki je sicer sedaj v pokoju, pa je vendarle še tesno povezana z življenjem in delom šole, v katero je vložila vse svoje znanje in ljubezen. Na društveni steni je bilo obešenih kakih 15 priznanj, ki jih je ta naša šola prejela za svoje delovanje.

Druga velika šolska zaključna prireditev je bila včeraj v Nabrežini, na nižji srednji šoli Igo Gruden, ki je s svojimi učenci in profesorji pripravila staršem in ljubiteljem šole tako lep in bogat program, da bo vsem ostal prav gotovo v lepem spominu.

Najprej so učenci 2. razreda z diapozitivi in spremno besedo predstavili krožno učno pot, ki so jo opravili po trasi okrog Nabrežine in Križa. Tu so se učenci ustavili na različnih postojankah, ki imajo zgodovinsko, zemljepisno ali prirodoslovno vrednost za te kraje. Tu so sodelovali tudi učenci kriškega oddelka.

Nato so učenci z diapozitivi prikazali izlet v Rezijo in srečanje s tamkajšnjimi kulturnimi delavci, nato pa še izlet šole v Borovlje na Koroškem in nato obisk omenjene dvojezične šole v Nabrežini. Poseben video posnetek je bil namenjen spomenikom na tem območju z naslovom »So samo spomeniki?«, kjer je bilo govora o osvobodilnem boju o tem, kaj je ta boj pomenil za slovensko prebivalstvo. Ta del programa, ki ga je predlagala občinska uprava, so učenci 3. razreda opravili pod mentorstvom prof. Dušana Križmana.

Prireditve so učenci drugega razreda zaključili še s plesno točko in sicer Kitajskim plesom, nakar je šolski zbor, pod vodstvom prof. Edit Kocijan, zapel več pesmi. Prireditvi je prisostvovala tudi odbornica za kulturo pri devinsko-nabrežinski občini Vera Ban-Tuta.

NEVA LUKEŠ

Društvu Jadran iz Ronk letošnja nagrada iz sklada Dušana Černeta

Odbor Sklada Dušana Černeta je soglasno sklenil, da prejme nagrado iz Sklada za leto 1992 Slovensko kulturno rekreativno društvo Jadro iz Ronk. Društvo že vrsto let opravlja zasluzno delo za slovensko narodnostno skupnost ob naši zahodni jezikovni meji.

Sklad Dušana Černeta obstaja od leta 1975, v spomin na tedaj umrlega slovenskega javnega delavca in časnikarja. Nagrade iz Sklada se vsako leto podeljujejo organizacijam ali posameznikom, katerih delo je pomembno in zaslužno za rast slovenstva, v duhu demokracije in s spoštovanjem do krščanskih vrednot. Doslej je bilo podeljenih šestnajst nagrad.

Letošnja slovesna podelitev nagrade bo v nedeljo, 14. junija, ob 19.30 na sedežu društva JADRO v Ronkah (Romjan), Trg Sv. Štefana 1.

Uspeh praznika vina v Borštu

PD Slovenec iz Boršta in Zabreža je tudi letos poskrbelo za tradicionalni Praznik vina, ki je tako doživel že 22. izvedbo. Kljub temu, da vreme ni bilo najbolj naklonjeno požrtvovalnim organizatorjem (v ponedeljek je namreč neizprosno deževalo), je letošnji praznik v Hribenci doživel zadovoljiv obisk občinstva. Poleg večerne zabave ob plesu in dobro založenih kioskih, je 22. Praznik vina ponudil tudi nedeljski kulturni program, v katerem je nastopila Godba na pihala s Proseka. Ker je prireditev namenjena v prvi vrsti domačemu vinskemu pridelku, pa gre posebej zabeležiti udeležbo vinogradnikov, ki so na letošnji razstavi ponujali deset vrst belega in šest vrst črnega vina. (dam)

čestitke

V torek v Ljubljani naša DAMJANA je znanstvenik postala. Iskreno ji čestitajo stric Slavko z družino, Adrijano z družino in Robi z družino.

Danes praznuje na Krmenki 80 let

JUST KLUN

Ob življenjskem jubileju mu čestita

KD Fran Venturini

razstave

V TK galeriji v Ul. sv. Frančiška je na ogled razstava medenastih panojev slikarke CLAUDIE HENDEL.

V Galeriji Juliet v Ul. Madonna del Mare 6 je do 30. t. m. odprta razstava LUIGIA MANGONEJA. Urnik: vsak torek od 18. do 21. ure ali po domeni.

V galeriji Cartesius je do 24. t. m. na ogled razstava ALDA BRESSANUTTIA z naslovom »dal cinquanta in qua...«. Razstava bo odprta do 24. junija.

V galeriji Rettori Tribbio 2 je do 19. t. m. na ogled razstava OTTAVIA BOMBENA.

KD SKALA in GZ SKALA

s pokroviteljstvom Kraške gorske skupnosti in Občine Trst organizirata

KMETIJSKI SEJEM 12., 13., 14. in 15. junija v GROPADI

PROGRAM: jutri, 12. junija, ob 18. uri otvoritev; ob 20.30 ples z ansamblom Lojze Furlan;

v soboto, 13. junija, ob 15. uri ex tempore za otroke na temo kmetijstvo; ob 18. uri tekmovanje v vlečenju vrvi; ob 20.30 ples z ansamblom Lojze Furlan;

v nedeljo, 14. junija, ob 8. uri Pohod odprta meja (tudi z mountain bike); ob 16. uri orientacijska tekma s kolesi mountain bike; ob 20.30 ples z ansamblom Lojze Furlan;

v ponedeljek, 15. junija, ob 20. uri ples z ansamblom Lojze Furlan; ob 21. uri nastop plesne skupine Club Diamante.

Delovalci bodo dobro založeni kioski z domačo jedajo in pijačo.

Vabljeni

ŠD SOKOL

praznik piva

12., 13. in 14. junija na društvenem igrišču v Nabrežini.

gledališča

ROSSETTI

V sredo, 17. t. m., ob 20.30 premierska predstava operete Giuseppeja Pietrija ADDIO, GIOVINEZZA. Dirigent Guerri- no Gruber, režija Mario Licalsi.

Predprodaja vstopnic pri blagajni Festivala na trgu Unità (tel. 367816 - 369485) od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00.

Gledališče Cristallo

La Contrada
Danes, ob 20.30 bo v gledališču Cristallo nastopila Mladinska skupina gledališča La Contrada s predstavo QUASI D'AMORE v režiji Oriette Crispino. Nastopali bodo Paola Bonesi, Maria Grazia Plos, Adriano Giraldi, Patrizia Burul.

Predstava je namenjena abonentom pred zaključkom letošnje gledališke sezone. Predstave bodo trajale do nedelje, 14. t. m., ob 16.30.

V torek, 16. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Cristallo zaključna prireditev baletnega odseka občinskega rikeatorija Cobolli. Pod vodstvom vzgojiteljic Chiare Adami in Serene Miniussi ter ob spremljavi ansambla Antistress se bo predstavilo 67 gojencev od 4. do 16. leta starosti.

šolske vesti

40 let sta šoli iz Mačkolj in Prebena- ga združeni v sedanjem poslopju. Osnovna šola Mačkolj vabi biše učitelje in učence ter prijatelje slovenske šole na srečanje na šolskem dvorišču 13. t. m. ob 17. uri. Sodelujejo PD Mačkolje, KD Primorsko, KD Jože Rapotec in otroci iz vrtca.

Državni otroški vrtec iz Ricmanj razstavlja ročne izdelke v nedeljo, 14. t. m., od 9. do 12. in od 16. do 19. ure. Vabljeni.

Vrtci iz Boljunca, Doline in Mačkolj vabijo na ogled razstave VODA VIR ŽIVLJENJA, ki bo v vrtcu v Mačkoljah jutri, 12. t. m., od 16.30 do 19.00 in v soboto, 13. t. m., od 16.30 do 19.00.

razna obvestila

KD Igo Gruden in ŠD Sokol prirejata POLETNI CENTER za otroke od 3. do 11. leta starosti, ki bo od 20. do 31. julija. Za vpis otrok se lahko obrnete do trgovin Lara in Aleksandra v Nabrežini ali na tel. št. 229332.

V nedeljo, 21. t. m., prireja Sklad Mitja Čuk praznik otrok »NA PROSTEM VESELO«. Vsi malčki in starši so vabljeni v Prosvetni dom na Opčinah, kjer bo poskrbljeno za prijetno počutje in ustvarjalno vzdušje.

Mladinski krožek CUBA 59 priredi jutri, 12. t. m., ob 19. uri v Ljudskem domu v Križu predavanje Zdravka Babiča na temo: »Zgodovina stranke Proletarske demokracije«.

kino

ARISTON - 21.30 **Impromptu**, r. James Lapine, i. Judy Davis, Hugh Grant, v angleščini.

EXCELSIOR - 18.45, 20.30, 22.10 **E ora qualcosa di completamente diverso**.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 **Edoardo II**.

NAZIONALE I - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15

Tutto può accadere, i. Jennifer Connelly.

NAZIONALE II - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15

Il ladro di bambini, r. Gianni Amelio.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 **Lilly Ca- rati e Ramba Nera le superscatenate**, porn., □ □

NAZIONALE IV - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 **The Mambo Kings**, i. Armand Assante, Maruschka Detmers.

GRATTACIELO - 18.40, 22.15, **Blue Ste- el bersaglio mortale**, i. Jamie Lee Curtis, Ron Silver, □

MIGNON - 20.30, 22.15 **Turné**, r. Gabrie- le Salvatores, i. Diego Abatantuono, Laura Morante.

LJUDSKI VRT - 21.15 **Misery non deve morire**.

EDEN - 15.30, 22.10 **Le cameriere del secondo canale**, porn., □ □

CAPITOL - 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 **Fer- mati, o mamma spara**, i. Sylvester Stallone.

LUMIERE - 20.15, 22.15 **L'amante**.

ALCIONE - 17.45, 22.10 **Il silenzio degli innocenti**.

RADIO - 15.30, 21.30 **Piacere di carne... per animali in calore**, porn., □ □

izleti

Na **Barbano** se bodo podali 14. junija verniki Sv. Vincencija. Če želite se jim pridružiti kličite na tel. št. 947950 ali 942728.

Društvo slovenskih upokojencev Trst obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet 17. t. m. na Bled in Brezje. Vpisova- nje na sedežu društva v Ul. Cicerone 8 v dopoldanskih urah.

Odhod izletnikov kriške sekcije upo- kojencev SPI CGIL v Avstrijo bo v ne- deljo, 14. t. m., ob 7. uri izpred vaškega spomenika padlim.

SPDT prireja v nedeljo, 14. junija, avtomobilski izlet v Gozd Martuljk na 21. srečanje slovenskih planincev. Odhod iz- pred sodne palače v Trstu ob 7. uri, ob 7.15 pa z Opčin. Prijave sprejema ZSSDI v uradnih urah, tel. 635627.

SPDT prireja v nedeljo, 21. junija, av- tobusni izlet na Begunjščico ob priliki tradicionalnega srečanja s pobratenimi planinci »Integrala« iz Ljubljane. Odhod avtobusa ob 5.45 izpred sodne palače v Trstu in ob 6.00 z Opčin. Prijave spreje- ma ZSSDI v uradnih urah, tel. 635627. Ob vpisu je treba vplačati 15.000 lir.

razne prireditve

Glasbena matica Trst vabi na ZAK- LJUČNI AKADEMIJI, ki bosta v evan- geličanski luteranski cerkvi na Trgu Panfili v Trstu ob 20.30 danes, 11. 6., in jutri, 12. 6. Vabljeni.

Skupnost Slovencev od Sv. Ivana vabi na KONCERT MePZ Milan Pertot, ki bo v župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu jutri, 12. junija, ob 20.30. Sodelujejo go- jenci godbenega orkestra Glasbene ma- tice in organist Štefan Bembi. Vodi Aleksandra Pertot.

SKD Vigred vabi jutri, 12. t. m., ob 20. uri v prostore šempoljske šole na za- ključni nastop otroškega zborčka Vigred in gojencev prof. Zorana Lupinca.

Zbor Jacobus Gallus vabi na KON- CERT, ki bo v soboto, 13. junija, ob 20.30 v Goethe institutu. Ul. Coroneo 15.

KD Fran Venturini - **Šagra na Kr- menki**. V soboto, 13. t. m., ples z ansam- blom TAIMS, v nedeljo, 14. t. m., ob 17. uri kulturni program: sodelujejo Godba na pihala iz Nabrežine, TFS Stu ledi in godba protovoljnega gasilskega društva iz Kamniške Bistrice, zvečer ples z an- samblom Krt; v ponedeljek ples z ansam- blom Primorski fantje.

ŠD Mladina Resco - **baletni odsek** prireja jutri, 12. t. m., ob 20.30 v Domu A. Sirka v Križu zaključni letni nastop.

mali oglasi

OSMICO je odprl Mario Milič, Repnič 39. Toči belo in črno vino.

OSMICO ima odprto Vilko Bandi v Pre- benegu 28. Toči belo in črno vino.

PRI DACEVIH v Doberdobo, Jezerska 2, smo odprli osmico. Točimo belo in črno vino.

STANKO MARUŠIČ je v Štandrežu pri Gorici odprl osmico. Toči belo in črno vino.

OSMICO imajo odprto Coljevi v Sama- torci št. 20.

KUPIM staro inbarizirano kraško skrinjo. Tel. na št. 211815.

PRODAM avto fiat uno 70 SL, letnik 85, bele barve, za 5 milijonov lir. Tel. na št. 225857.

ZASEBNIK prodaja avto lancia prisma 1600, letnik 83, v dobrem stanju. Tel. na št. (040) 350091 ob urniku trgovin ali (040) 291191 od 13. do 14.30.

PRODAM ford fiesto 1400 S, letnik 87, prevoženih 70.000 km, v odličnem stan- ju, po ugodni eni. Tel. na št. (040) 226182 ali 226601.

PRODAM hrbtni atomizer v odličnem stanju po ugodni ceni. Tel. v večernih urah na št. (040) 759148.

OPTIKA VIKJ obvešča cenjene stranke, da ima novo telefonsko številko 633454.

NUDIM pomoč ostarelim ob sobotah in nedeljah, tudi ponoči. Tel. na št. 213968.

PRODAM odlično ohranjen avtomobil SEAT Ibiza GLX 1.2, oktober 89, 29.000 km. Tel. na št. 566858 do 18.30.

NUDIM instrukcije iz matematike in ke- mije. Tel. 212688.

NUDIM instrukcije iz angleščine. Tel. 212688.

PRODAM mladiča kraškega ovčarja z rodovnikom. Tel. na št. 211468.

PRODAM ford sierra 2000 I, letnik 90, v odličnem stanju. Tel. (0481) 533535.

SLOVENSKA USTANOVA išče kuharja z opravljeno italijansko kuharsko šolo. Tel. na št. 577941 v jutranjih urah.

RIBOGONJICA GLINŠČICA iz **BOL- JUNCA** obvešča cenjene odjemalce, da prodaja odlične salmonirane postri- vi. Urnik prodaje: vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. 228297.

PRODAM fiat pando 30, letnik 82, po ugodni ceni. Tel. na št. (040) 226452.

menjalnica

10. 6. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1206,50	1170.—	Švicarski frank	828,45	820.—
Nemška marka	755,88	747.—	Avstrijski šiling	107,43	105,50
Francoski frank	224,74	221.—	Norveška krona	193,52	191.—
Holandski florint ...	671,20	662.—	Švedska krona	209,54	206.—
Belgijski frank	36,734	35,50	Portugalski eskudo .	9,109	8.—
Funt šterling	2209,50	2180.—	Španska peseta	12,023	11,30
Irski šterling	2019.—	1990.—	Avstralski dolar	919,20	870.—
Danska krona	196,21	192.—	Jugoslov. dinar	—	—
Grška dramma	6,257	5,50	ECU	1550,05	—
Kanadski dolar	1009,95	965.—	Slovenski tolar	—	14.—
Japonski jen	9,465	9.—	Hrvaški dinar	—	4,75

BCKB	BANCA DI CREDITO DI TRIESTE	Tel.: Sedež 040/67001
	TRŽAŠKA KREDITNA BANKA	Agencija Domjo 831-131
		Agencija Rojan 411-611
		Filijala Cedad 0432/730-314

Pri Paramountu ne dopuščajo negativnih kritik

NEW YORK - Tudi v državi, kjer je bila neodvisnost sredstev javnega obveščanja načelo, ni vse zlato, kar se sveti. Filmska družba Paramount je namreč kot represalijo zaradi negativne ocene njene-ga filma »Patriot Games« za nedo-ločen čas odpovedala časopisu Daily Variety vso ekonomsko prop-agando. Odgovorni urednik lista Peter Bart, sicer bivši funkcionar Paramounta, pa se je, kar je prav tako nenavadno, s pismom opros-til družbi in raztrgal objavljeno kritiko kot »neprofesionalno«, predvsem pa je podjetju zagotovil, da omenjeni kritik ne bo več re-cenziral filmov Paramounta.

Avtor sporne kritike Joseph McBride uživa med filmskimi kri-tiki velik ugled. »Patriot Games«, ki govori o državljanski vojni v Ulstru in negativno prikazuje or-ganizacijo IRA, je McBride, ki je irskega porekla, ocenil kot »desni-čarski strip«, režijo Toma Clancy-ja ocenil kot »smešno« in dodal, »da film podpira britanske okupa-cijske sile in njihove zaveznike pri Cii«.

Kljub urednikovemu pismu pa je glasnik Paramounta potrdil boj-kot. »Nimamo namena cenzurirati kritikov,« je dodal osorno, »toda glavna naloga specializiranih dnevnikov je ocenjevati komerci-alno vrednost filma. Umetnostno kritiko lahko gladko prepustijo Los Angeles Timesu, New York Timesu in sorodnim časopisom.«

Ferrara snema film o sodniku G. Falconeju

RIM - »Moj film ne bo "instant movie" o sodniku Giovanniju Falconeju, pač pa film, ki bo ob-ravnaval tematiko mafije.« Tako je včeraj pojasnil novinarjem re-žiser Giuseppe Ferrara, ki je pred nekaj dnevi napovedal, da bo snemal film, ki je bil ubit pred nekaj tedni v bližini Palerma.

Ferrara je dejal, da je skupaj s scenaristko Armenio Balducci že nekaj časa delal na scenariju fi-lma o mafiji, v katerem je hotel obvravnavati predvsem primer »krokarja«, ki je s svojimi an-onimnimi pismi zastrupil ozračje v palermski sodni palači. Pokol pri kraju Capaci je samo razširil ob-zorje njune razsiakave in preus-meril pozornost na sodnika Fal-coneja, ki je vsekakor bil ena od žrtev anonimnih pisem.

Režiser je dodal, da se je v svoji karieri vselej ukvarjal z družbe-no in politično problematiko, saj je snemal filme o Guevari, Pana-gulisu, Dalla Chiesi in Moru. In v ta okvir družbene angažiranosti sodi tudi film o mafiji. Ferrara je dejal, da film o Falconeju ne bo odraz maščevalnosti pač pa od-dolžitev spominu padlih in dok-az, da so v srcih Italijanov še živi.

Igralcev še ni izbral. Vsi pa bodo v glavnem neznani širšem občinstvu. Za Falconejev lik pa režiser išče igralca, ki naj bi mu bil na las podoben. Po možnosti sodnikov dvojnik.

Materinska ljubezen ni avtomatizem

Velikokrat smo že brali o osnovnem problemu, ki tare star-še, ko se jim rodi prizadet otrok: neho-te in podzvestno ga zavra-čajo. Zavestno se morajo zato truditi, da ga sprejmejo takega kot je - torej še bolj potrebne-ga trajne pomoči in ljubezni.

Kaj pa se dogaja ob rojstvu otroka, ki nima težav? Izvedenci pravijo, da ne odgovarja popol-noma resnici, da vse mame vz-ljubijo svojega otroka na prvi pogled. Mnoge mame so izkusile pri različnih porodih različne občutke: enega otroka so vzljubile v trenutku, za drugega so potre-bovale nekaj časa. Postavljale so si morda vprašanje: »Kako mo-rem imeti pri dveh svojih otrocih tako različne občutke?« Že v strokovni literaturi preberemo, da materinske ljubezni ne vzbudi-mo s pritiskom na gumb, pa tudi da ne pride sleherni materi sama od sebe. Zgodovina, tako pravijo izvedenci, sama dokazu-je to: v 18. stoletju so v Franciji takoj po rojstvu oddali otroka dojlji, tudi ko za to ni bilo prave potrebe. Včasih ga rodna mati dolgo let še videla ni.

Na srednjem vzhodu so kraji, kjer otroku ne dajo imena, dokler ni dovolj star. Ob zelo visoki umrljivosti dojenčkov je stvar razumljiva, če že ni sprejemljiva za nas. Torej tudi družbena ure-ditev nam kaže ali mati vzljubi svojega otroka in ali ga bo sploh

mogla vzljubiti. Toda ne mislimo zaradi tega, da je materina lju-bezen stvar modernega človeka in njegove moderno urejene družbe, v kateri so našla mesto tudi čustva. To ljubezen nosimo latentno v sebi. V obliki dveh hormonov: prolaktina in oxi-tok-sina. Prolaktin se pojavi takoj, ko je ženska noseča, odkrili pa so tudi, da pri pticah in pri drugih živalskih samicah sproži inaku-lacija tega hormona željo po gradnji gnezda in druge znake, značilne za živali, ki se priprav-ljajo na zarod.

Drugi hormon, oxi-toksin po-vzroča, da začne pritekati iz pr-snih žlez mleko. Če ženska doji, hormona nadaljujeta svoje delo, sicer pa izgine. Vsekakor pa sta hormona v tesni povezavi z duševnim počutjem. Doječo ma-ter hormon oxi-toksin navdaja z ljubeznivimi čustvi, hkrati pa so s poizkusi dokazali, da se oxi-toksin proizvaja v telesu, ko mati ljubeče razmišlja o svojem otroku. Oba procesa sta torej v zelo tesni povezavi.

Kljub temu pa se dogaja, da je mati do svojega prvega otroka takoj navdana z ljubezniskimi čustvi, do drugega pa je v začet-ku kar precej hladna. Razvojni psihologi gledajo na ta pojav kot na dokaj preprosto zadevo. Čus-tva materinske ljubezni so si od poroda do poroda in od ženske do ženske med seboj zelo različ-na. Kažejo se lahko kot velikan-ska sreča in z vmesnimi stopnja-mi tudi lahko kot popolna brez-brižnost. Mnoge današnje ženske pa so prepričane, da mora ob roj-stvu sreča na vsak način izbruh-

niti na dan. In ker se pač to vča-sih ne zgodi, ker se nerealistična pričakovanja ne izpolnijo, dobijo nekatere ženske po nepotrebnem občutek krivde. Materinska lju-bezen torej ni nekaj samo po sebi umevnega, predvsem pa ni takoj tisto veliko čustvo. Res je, da je pripravljenost na materin-sko skrbnost prirojena lastnost, toda ljubezen do tistega otroka, ki se je rodil, se mora šele razvi-ti. Za ta razvoj pa je potrebna nega. To pa v vsakdanjiku po-meni, da potrebujeta mati in otrok veliko miru in veliko časa drug za drugega. Mati pa pose-bej potrebuje poduk, kako ravna-ti z otrokom. Naučiti se mora predvsem v prvem obdobju pravi-lno spoznavati signale, ki jih daje otrok. Dokler teh znakov ne spoznava zanesljivo, je mati ne-gotova in v strahu in se torej tudi njena materinska ljubezen ne more neovirano razvijati. Ne-bogljeno bitje maha z ročicami in nožicami in ona ne ve zakaj, srce se ji trga, ko otrok joka in ona ne ugotovi vzroka za jok, kljub vsem poskusom. Tudi to obdobje je potrebno. V njem na-stanejo vezi med materjo in otro-ko. Kolikor več časa ima mati za otroka in kolikor več tega časa preživita skupaj, tem trdej-še bodo te vezi, mati pa bo v najkrajšem času dobila občutek gotovosti in kompetentnosti.

Po nekaj tednih se bo naveza-nost na otroka povečala, se spre-menila v ljubezen, kajti tudi otrok bo začel reagirati na zuna-nji svet in posebej na svojo mamo.

Kaj pa očetje? O tem prihod-njič.

Še nimate tega imenitnega dosežka slovenske proze doma?

BORIS PAHOR

Mesto v Zalivu

V času predvajanja na Radiu Trst 20% popusta!

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Unomattina 10.00 Jutranji dnevnik 10.05 Gospodarstvo 10.15 Risanke: Hallo Kitty 10.30 Dok.: Viaggiare... 11.00 Kratke vesti iz Milana 11.05 Nan.: Poliziotti in città, 12.00 Proibito ballare 12.30 Dnevnik 12.35 Nanizanka: La signora in giallo (i. A. Lansbury) 13.30 Dnevnik in Tri minute 14.00 Aktualno: Eco 92 14.30 Film: Lo scudo dei Fal- worth (pust., ZDA 1954) 16.10 Aktualno: Primissima, 16.40 Cronache italiane 17.10 Atletika: mednarodni miting 18.00 Dnevnik 1 18.10 Variete: Hočeš zmagati? 18.20 Nanizanka: Blue jeans 18.50 Dok. odd.: Kvarkov svet 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vreme in dnevnik 20.40 Variete: Luna di miele 22.45 Nočni dnevnik 23.00 Aktualno: Evropa 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Rubrika opolnoči 1.00 Šport: atletika 1.40 Film: La promessa (kom., ZDA 1987)	RAI 2 7.00 Nanizanke in risanke 8.50 Dok.: Campus 9.45 Film: Hotel Pacific (kom., ZDA 1978, r. Ja- nusz Majewski) 11.15 Segreti per voi 11.30 Kratke vesti 11.35 Nan.: Lassie, 12.10 L'a- rca del dottor Bayer 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.20 Gospodarstvo in rubri- ka Nonsoloner, nato vremenska napoved 13.45 Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara 15.30 Kolesarstvo: 75. dirka po Italiji, 19. etapa 17.00 Aktualno: Bellitalia 17.25 Kratke vesti 17.30 Metropolitan Police 18.20 Športne vesti 18.35 Šport: Girodivagando 18.45 Nan.: Un giustiziere a New York, vreme 19.45 Dnevnik in šport 20.10 Nogomet: Jugoslavija- Anglija (EP) 22.05 Nan.: Il commissario Köster 23.15 Aktualno: Pegaz 23.55 Vesti, vreme, horoskop 0.05 Dok.: A. Peperzak 0.10 Film: 2001 Odissea nello spazio (fant., ZDA 1968)	RAI 3 11.00 Šport: supermarecross, 11.30 hokej na kotalkah 12.00 Kratke vesti 12.05 Film: Gli amanti di Ve- nezia (dram., ZDA 1947) 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Dokumenti: DSE - Pa- noramique, 15.15 Šola se posodablja 15.45 Šport: rubrika o nogo- metu, 16.05 SP v kanuju, 16.25 avtomobilizem F3, 16.40 rubrika o tenisu 17.00 Popoldan na 3. mreži 17.45 Pregled tujega tiska 18.00 Dokumentarec: Gli specchi della vita 18.45 Derby in vreme 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: BlobCartoon 19.55 Varieteja: Blob cinico TV, 20.05 Blob 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: l'affare Gla- dio (vodi C. Augias), vmes (22.30) dnevnik 23.40 Aktualno: On-off 24.00 Posebnosti TG3 0.30 Dnevnik in vreme 0.55 Filmske novosti 1.05 Variete: Fuori orario	TV Slovenija 1 9.35 Video strani 9.45 Spored za otroke: Pe- denjžep, 10.15 Stare ja- panske pravljice - Lu- nin svit 10.25 Šolska TV: Boj za obsta- nek - Zadnji klic za re- šitev kosca, 10.50 An- gleščina, 11.10 Kemija - Polimeri 12.00 Poročila 14.45 Napovednik 14.50 Športna sreda (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.10 Spored za otroke in mlade: Ebu drame za otroke - Ljubezen in slaba riba, 17.35 Živ Žav 18.30 Svetovalno izobraževal- na oddaja: Že veste 19.10 Risanke in Napovednik 19.30 Dnevnik, vreme in šport 20.00 Žarišče 20.30 Košnikova gostilna 21.30 Tednik 22.20 Dnevnik, vreme, šport 22.45 Poslovna borza 22.55 Napovednik 23.00 Sova, vmes nan. Dragi John ter nadaljevanka Diana (VB 1983, r. David Tucker, 2.del) 1.10 Video strani	TV Koper 13.00 Nad.: Rayanovi 13.20 Nanizanka: Agencija Rockford 14.10 Film: Moški mojega ži- vljenja (dram., It.-Fr.) 16.00 TV Novice 16.05 Otroški program 16.20 Aktualno: Kramljanja (vodi Tatjana Jurato- vec), 17.00 Sever Vzhod 18.00 Informativni oddaji: Slovenska kronika, 18.10 Studio 2 19.00 Dnevnik - Vsedanes 19.25 Nad.: Rayanovi, nan. 20.35 Aktualno: Meridiani 21.15 Glasbena oddaja v živo: Juke box, vmes (22.00) TV dnevnik Vsedanes 23.20 Nanizanka: Na kalifor- nijskih cestah	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 8.40 Znani ansambli; 9.00 Evergreeni; 9.30 Be- ležka; 9.35 Dvajset minut z...; 10.00 Pre- gled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Roman: Mesto v zalivu; 11.40 Melodije; 12.00 Moji prijatelji za boljši svet; 12.20 Lahka glasba; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orke- stri; 13.25 Glasba po željah; 14.00 De- želna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Pastoral (F. Francić); 15.40 Orkestri; 16.00 Mi in gla- sba: Vokalna skupina Ave; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Četrtnova srečanja; 17.50 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turis- tični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17.00; 18.30 Varnostna kultura; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Nokturno.	RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Modri val - Na rešet- tu; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Souve- nir d'Italy; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Aktualna tema; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.00 Simfonija zvezd, horoskop; 8.00 Pozdravljeni; 8.15 Raba in zloraba italijanskega jezika; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Glasba je...; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine: ideje, recepti in nasveti; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kul- turni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.40 Kantavtorji; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matine- ja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.
CANALE 5 7.00 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanki: Arnold - L'e- ro, 9.00 I cinque del quinto piano 9.35 Variete: Maurizio Co- stanzo Show (pon.) 11.50 Kviz: Il pranzo è servito (vodi Claudio Lippi) 12.40 Aktualno: Affari di fa- miglia 13.00 Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti) 14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone (obe vodi Marta Flavi) 16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke 18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto (vodi Iva Zanic- chi), 19.00 La ruota della fortuna 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Variete: Striscia la noti- zia 20.40 Kviz: Telemike (vodi Mike Bongiorno) 23.15 Variete: Maurizio Co- stanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5 1.45 Nočni spored	RETE 4 8.30 TG 4 vesti 8.45 Dober dan, prijateljica! 8.50 Nadaljevanki: Una don- na in vendita, 9.35 Gene- ral Hospital 10.10 Kviz: Cari genitori 11.10 Nad.: Marcellina 11.50 Otroški variete 13.00 Nadaljevanka: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.50 Variete: Buon pomerig- gio (vodi P. Rossetti) 14.00 Nad.: Maria, 14.55 Ven- detta di una donna, 15.25 Io non credo agli uomini, 15.55 Tu sei il mio desti- no, 16.30 Cristal, 17.00 Febbre d'amore 17.30 TG 4 vesti 17.50 Variete: C'eravamo tan- to amati 18.20 Kviz: Gioco delle coppie 19.00 TG4 vesti 19.30 Nad.: Dottor Chamberla- in, 20.00 Gloria, sola con- tro il mondo 20.30 Film: Kramer contro Kramer (dram., ZDA 1979, r. R. Benton, i. D. Hoffman, Meryl Streep) 22.30 Nan.: Avvocati a Los An- geles, 23.45 Agenzia Luna Blu, vmes vesti	ITALIA 1 6.30 Pregled tiska 6.40 Otroška varjete: Ciao Ciao in risanke 9.05 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 9.45 La casa nella prateria - Il campeggio, 10.45 Hazzard - Cercate Limo One 11.45 Variete: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari) 14.05 Odprti studio 14.25 Nanizanke: Supercar - Attenti a quei tre, 15.25 Simon & Simon - Doppia registrazione, 16.25 Giu- stizieri della città - La banda dell'autodromo, 17.30 T.J. Hooker - Sin- drome da sopravvivenza, 18.30 Riptide - Solo per Sheila 19.30 Odprti studio 19.40 Studio sport in vreme 19.50 Kviz: Il gioco dei nove 20.30 Film: Explorers (fant., ZDA 1985, r. Joe Dante, i. River Phoenix, Ethan Hawke, Dick Miller) 22.30 Nogomet: Milan-Hong Kong (Columbus Cup) 0.30 Vreme in Odprti studio 0.50 Studio sport 1.05 Nočni spored	ODEON 13.00 Risanke 15.30 Nad.: Viviana (i. Lucia Mendez) 16.15 Film: Quartieri alti (kom., It. 1943, r. Mario Soldati, i. Massimo Sera- to, Valentina Cortese) 18.00 Nad.: Veronica 19.30 Risanke 20.00 Nanizanka: Casalingo superpiù 20.30 Film: Sull'orlo dell'abis- so (krim., ZDA 1960, r. Don Siegel, i. Cornel Wilde, Victoria Shaw) 22.00 Candid camera: Olrait 22.15 Film: La legge dietro le sbarre (dram., ZDA 1986, r. Gene Reynolds, i. John De Vries)	TMC 8.30 Nanizanki: Batman, 9.00 Il ritorno del Santo 10.00 Rubrika: Ženska TV 11.45 Variete: Kosilo z Wilmo 12.30 Nanizanka: Get Smart - L'isola dei dannati 13.00 Dnevnik in šport 14.00 Variete: Amici mostri 15.05 Risanke: Snack 15.30 Rubrika: Ženska TV 17.20 Film: Operazione fuga (dram., ZDA 1978, i. Ro- bert Reed)					
					TELEFRIULI 14.00 Avventura 15.00 Nan.: Adorabili creature 16.00 Kratke vesti 16.05 Risanke 17.30 Nad.: White Florence 18.00 Kratke vesti 18.05 Nad.: Davinia 19.00 Večerne vesti 19.30 Rubrika: Na prostem 20.00 Rubrika: Belo & Črno 21.30 Nad.: Cuore (r. L. Co- mencini, i. Johnny Do- relli, 5. del) 22.45 Nočne vesti 23.30 Rubrika: Motor News	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi			

V pričakovanju nedeljske slovesnosti na Travniku

Na Občini naj bi šele danes izdali soglasje za postavitev obeležja

Tolminski puntarji tudi po skoraj tristo letih še zmeraj burijo duhove v Gorici. Štiri dni pred napovedanim odkritjem spominske plošče na Travniku, v štirih jezikih, se še niso razpršili dvomi, ki to pobudo spremljajo od samega začetka.

Pobudniki, oziroma pokrovitelji postavitve obeležja so nam včeraj sicer znova zagotovili, da napovedana slovesnost v nedeljo bo.

Tako nam je po telefonu dejal prof. Karlo Černic, ki bo danes, skupaj z Dariom Stasijem obiskal goriškega župana. Župan naj bi danes podpisal soglasje in s tem postavil piko na i v zadevi, ki jo goriški nacionalistični skrajneži že predolgo izkoriščajo v namene, ki z zgodovino in kulturo mesta nimajo nobene zveze.

Zapisali smo, naj bi, kajti po včerajšnjem pogovoru s prvim občanom smo dobili vtis, da vse ovire in pomisleke še niso bili odpravljeni in da bo treba nekaj podrobnosti rešiti pravzaprav šele med današnjim srečanjem.

"Menim, da so stvari, ki se ji bo dalo urediti in da bo postavitev plošče možna", nam je včeraj dejal župan Tuzzi v drugem pogovoru. Prvič je imel namreč pomisleke glede lokacije plošče, pa čeprav je dokumentacija na občini že lep čas.

Župan je prejšnji teden napovedal, da bodo med ponedeljkom in torkom (tudi zaradi pisma, oziroma vabila, ki ga je poslala Prefektura) točno preučili prošnjo in priloženo dokumentacijo. To naj bi bilo izhodišče za izdajo soglasja.

Menda so zaradi odsotnosti pristojnega funkcionarja dokumentacijo uspeli pregledati šele včeraj in pri tem opravilu naj bi se porodili pomisleki, ki pa jih bodo, vsaj tako je razumeti županovo sporočilo, danes verjetno uspeli odpraviti oziroma premostiti.

Težko razumljivo in še težje opravičljivo bi bilo, če bi prav v zadnjem trenutku na občini ugotovili, da je dokumentacija pomanjkljiva, ali nepopolna in da zato soglasja ni mogoče izdati.

Gospa Anselmi, spominjali se vas bomo s hvaležnostjo

Gospo Anselmijevo sem spoznal pri Planinskem društvu. Čisto naključno. Pritegnila me je njena govorica, še bolj pa njeno vztrajanje, da se pogovarja po slovensko, njeno prizadevanje, da spozna tudi slovenski del goriške stvarnosti v katero se je vživela potem ko se je v naše mesto preselila iz Črme. Ta njena volja in vztrajnost spoznavanja sosedov in soobčanov se je odražala na različne načine. Gospa Anselmi je bila je med naročniki našega dnevnika, ki ga je z velikim zanimanjem prebirala, bila je med abonenti Slovenskega stalnega gledališča, bila je med udeleženci številnih

družinskih izletov, pohodov in lažjih tur Slovenskega planinskega društva, dokler jo zahrbtna bolezen ni spravila na bolniško posteljo.

Po naravi je bila tiha, skromna, preprosta. Prav zaradi tega je morda mnogi niti poznali niso. Zdaj ko je odšla, ne morem mimo tega, da ne bi napisal v slovo nekaj besed. V slovo in priznanje. Gospa Gianna je bila enkratna osebnost, predvsem pa naša velika prijateljica.

Rodila se je nekaj dni pred božičem leta 1915 v Lombardiji. Družina se je ukvarjala z izdelavo glasbenih instrumentov. Z Goriškega iz znane družine Candussi iz Romansa, je bil mož. In tako jo je življenjska pot pripeljala v naše mesto. V Gorici je gospa Anselmijeva, s tem imenom smo jo namreč poznali, dolgo vodila šolo za krojenje. Tudi, da je preživela in pomagala do kruha sinu in hčeri. In prav v šoli v Pitterijevi ulici je prišla v stik z mnogimi Slovenkami. To je bila spodbuda, da se je zavestno odločila spoznavati slovenski svet. Da je postala naša prijateljica, da je stopila v naše gledališče.

V ponedeljek so jo pospremili k zadnjemu počitku v družinski grobnici v Romansu. Naj vam bo gospa Anselmi teh nekaj besed v spoštljiv in hvaležen spomin.

Vlado Klemš

Odobrili občinski obračun

Goriški občinski svet je na ponedeljkovi seji vzel v pretres obračun finančnega poslovanja v letu 1991. Kakor znano, nalaga zakon o reformi krajevnih uprav nov rok glede odobritve obračunov : 30. junij. Goriška občina je glede tega povsem zadostila zakonskemu določilu in, menda med prvimi v Deželi, odobrila zaključni dokument o finančnem poslovanju v lanskem letu. Občina je poslovanje končala s pribitkom 745 milijonov lir, ki jih bodo v celoti namenili za financiranje sta-

rih, oziroma sodnim potom ugotovljenih dolgov za razlastitve.

Resnici na ljubo je treba zabeležiti, da je poročilu odbornika Albertija in poročilu nadzornikov sledila bolj skromna razprava ob še bolj skromnem zanimanju svetovalcev. Glavne kritike, ki jih je belo slišati, predvsem iz vrst opozicije, zadevajo tako aktivne, kakor pasivne preostanke. Vrednost le teh je vsekakor pretirana. Tako stanje si je mogoče tolmačiti kot odraz počasnosti ali nesposobnosti upravnega stroja.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
pod pokroviteljstvom
KONZULTE ZA VPRAŠANJA SLOVENSKE NARODNOSTNE SKUPNOSTI PRI OBČINI GORICA

vabita na večer o

TOLMINSKEM PUNTU

ki bo v četrtek, 11. junija 1992 ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

Sodelujejo: **dr. Branko Marušič** s poročilom o Goriški v takratnem zgodovinskem obdobju, **prof. Marija Češut** s poročilom o odmevih tolminskega punta v slovenski književnosti, mešani zbor "Lojze Bratuž".

Danes v Likovni vitrini v Novi Gorici

Prvič bodo predstavili javnosti bronasti Zaklad s Kanalskega vrha

V Likovni vitrini Društva likovnih umetnikov Severne Primorske v Novi Gorici bodo danes ob 11. uri odprli zanimivo razstavo pod naslovom Zaklad s Kanalskega vrha. Zanimivost je že v tem, da bodo eksponati - gre za okrog dvesto različnih predmetov iz bronaste dobe, to je iz obdobja okrog leta tisoč pred Kristusom - prvič predstavljeni javnosti.

Gre namreč za razmeroma novo in obenem naključno najdbo. Naključno, ker je bronaste predmete odkril občan, iskalec, oziroma zbiralca starega železa, ki je s posebno radijsko napravo pregledoval teren, v iskanju železa in drugega materiala iz prve svetovne vojne.

Bronasti izdelki so bili zakopani v špranji med dvema skalama, zraven pa so našli tudi črepinje glinaste posode, kar potrjuje že takoj izrečeno domnevo, da gre za zakladno najdbo. Od tod tudi ime razstave "Zaklad s Kanalskega vrha".

Zbirka obsega kakih dvesto kovov, v glavnem dobro ohranjenega bronastega nakita.

Sreča se je arheologom, najprej seveda poštenemu možakarju, nasmehnila pred približno dvema letoma.

ma. Ta čas so predmete študirali, jih očistili in primerno zavarovali. Od danes bodo prvič na ogled javnosti. Razstava bo predvidoma odprta do 26. junija.

Predstavitev knjige

V prostorih knjižnice F. Bevka v ulici Gradnikove brigade 25 v Novi Gorici bo drevi, ob 19. uri predstavitev in pogovor o knjigi Politika podjetja v tržnem gospodarstvu prof. dr. Janka Kralja. O knjigi bosta spregovorila dr. Gabrijel Devetak in dr. Majda Bastič, prisoten bo tudi avtor, profesor Ekonomske poslovne fakultete v Mariboru.

■ V Javnem večnamenskem socialnem centru v ulici Baiamonti bodo tudi v poletnih mesecih imeli organizirano dejavnost za mladino. Poleg igre ob delu, so v načrtu izleti in ogledi zanimivosti mesta in bližnje okolice. Prijave danes in jutri in v ponedeljek in torek od 10. do 12. ure.

Na vseh šolah včeraj zadnji dan pouka

Izpiti na nižji 18., mature pa 22.t.m.

Šolsko leto 1991/92 se je za večino dijakov obveznih in srednjih šol včeraj zaključilo. Včeraj je bil namreč na vseh šolah zadnji dan pouka. Učence petih razredov osnovnih šol, dijakke tretjih razredov nižjih srednjih šol in maturante na višjih srednjih šolah pa čaka v prihodnjih dneh še zaključna preizkušnja. Učenci petih razredov osnovnih šol bodo izpit - preizkus znanja polagali 18., 19. in 20. junija. 18. junija se bo začel zaključni izpit tudi za dijakke tretjih razredov nižjih srednjih šol, 22. junija pa bo prva pisna preizkušnja za maturante.

Na nižji srednji šoli Ivan Trinko bo zaključni izpit polagalo osemdeset dijakov in sicer 68 na glavnem sedežu v Gorici in 12 na oddelku v Doberdobi. Dijaki bodo pisali štiri naloge in sicer iz slovenščine, italijanščine, matematike in nemščine. Zaključni izpit naj bi opravili do 30. junija.

22. junija pa se bo pričela maturanta na višjih srednjih šolah in sicer s prvo pisno nalogo. Največ maturantov je na zavodu Žiga Zois (20), sledi zavod Ivan Cankar (17 red-

nih in 2 privatista), na liceju bo maturo polagalo osem kandidatov, devet kandidatov je na učiteljski (8 rednih in 1 privatist), 6 kandidatov bo polagalo zaključni izpit na slovenski sekciji zavoda ITI.

Zaključne izpite naj bi na vseh šolah v glavnem končali do prvih dni julija, ko bodo znani tudi izidi. Nekoliko z zamudo v odnosu do drugih zavodov, bodo predvidoma objavili rezultate mature na slovenski sekciji zavoda ITI (šele okrog 20. julija).

Na številnih osnovnih šolah so ob zaključku šolskega leta priredili kulturne prireditve s pevskimi točkami in recitacijami.

V otroških vrtcih se bo vzgojnovarstveni pouk nadaljeval še do konca junija.

Iščejo tipkarico

Pokrajinski konzorcij za socialno skrbstvo in rehabilitacijo je razpisal preizkušnjo za pogodbeno

zaposlitev tipkarice, za največ štiri mesece. Delovne obveznosti: največ 30 ur tedensko. Kandidati, ki želijo konkurirati za omenjeno mesto, morajo biti italijanski državljani, stari od 18 do 40 let. Zateva se potrdilo o opravljeni nižji srednji šoli ter poklicno sprčevalo znanja strojepisja. Prošnje sprejemajo, do 26. t.m. na sedežu konzorcija v Gradišcu, Trg Unità 3.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, bodo opravili preizkus znanja strojepisja na elektronskem stroju.

izleti

KD Briški grič prireja v nedeljo, 21. junija, enodnevn izlet v Gardaland.

Informacije in prijave v popoldanskih urah na tel. 884018 ali 884026.

SPD Gorica obvešča, da bo avtobus za Martuljek, v nedeljo, 14. t.m. odpeljal ob 6. uri s Travnika in ob 6.10 iz Štandreža.

Društvo slovenskih upokojencev prireja 28. junija avtobusni izlet v Possagno z ogledom rojstne hiše kiparja Canove, muzeja in cerkve. Predvideno je kosilo v Castelfranco in ogled znanega mosta v Bassanu. Prijave pri poverjenikih do 17. junija in v sredo na sedežu društva.

kino

Gorica

VITTORIA 20.45 » Riff-Raff«. Režija Ken Loach.

CORSO 18.00-22.00 »La casa nera«.

VERDI Zaprt. Jutri 20.30 zaključna plesna in glasbena prireditev.

Tržič

COMUNALE Zaprt.

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica

SOČA 20.30 »Delta force II«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Ameriški Ninja 4«.

DESKLE 20.00 »Vroče sanje«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Marzini — Korzo Italia 89 — tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla Salute — dr. Fabris — Ul. C. Cosulich 117 - tel. 711315.

pogrebi

Danes, 8.45 Giovanni Battista Gonano, iz splošne bolnišnice v Prato Carnico, 11.00 Giuseppe Giardino, iz bolnišnice San Giusto na glavno pokopališče, 12.30 Pietro Bizaj iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Ignacija na glavno pokopališče, 13.15 Jožefa Mozetič vdova Tomsč, iz splošne bolnišnice v Sovodnje, 13.15 Romana Calligaris vdova Sgubin iz splošne bolnišnice v Zagreb.

pismo uredništvu

Škofov obisk v Sovodnjah

Prejeli smo s prošnjo za objavo: *"Spoštovano uredništvo!*

V vašem cenjenem časopisu ste dne 2. junija objavili pismo uredništvu, ki ga je podpisal Miro Kuzmin. K temu pismu bi rad dodal dve piki.

Prva: popravilo župnišča. Piše: "Znano mi je, da je občinska uprava naredila vse, kar je bilo v njeni pristojnosti, da bi problem rešila". Toda bil je čas, ko bi občinska uprava lahko prepisala župnišče na župnijo sv. Martina v Sovodnjah. Toda tega ni storila, četudi so to storile vse furlanske občine v sličnem položaju, tudi občine s socialistično upravo. Zakaj sovodenjska občina ni tega storila in se rešila bremena, ki jo sedaj teži z obnovo župnišča? Če bi župnišče bilo last župnije, bi pač ta sama morala skrbeti za njegovo obnovo in vzdrževanje. Zakaj torej sovodenjska občinska uprava ni prepisala župnišča na župnijo sv. Martina?

Druga pika na i: obisk nadškofa A.V. Bommarca na občini. G. nad-

škof je obiskal občinsko upravo iz vljudnosti, saj ni kak civilni inšpektor. Uprava ga je sprejela kot ga je sprejela. To je njena stvar. Toda rečeno je: "Po pozdravnih besedah župana Primožiča in posegu svetovalca Černica, ki sta bila podana v slovenščini, je potekal pogovor v italijanskem jeziku... Čudi me, da ni tokrat svetovalec Černic zahteval prevajalca, kakor zelo odločno počenja na vsakem občinskem svetu, ko je treba posege povzeti tudi v italijanščini, da tajnik lahko vodi zapisnik..." Razlaga je zelo preprosta: nadškofov obisk na občini je bil prijateljskega, vljudnostnega značaja. Prvi del je potekal v slovenskem jeziku, kar je bilo prav, drugi del pa v italijanskem jeziku, ker je šlo za pogovor in ne za kako uradno sejo občinskega sveta. Mislim, da je tu bistvena razlika.

Hvala za gostoljublje."

Gorica, 8. junija 1992

Kazimir Humar

Goriško je včeraj opoldne zajelo močno neurje z nalivi in strelami

Val slabega vremena, ki se že nekaj dni zadržuje nad našim področjem, je včeraj v opoldanskem času dosegel vrhunec. Nad širšim območjem Goriške se je razbesnela močna nevihta. Strele so porušile kar nekaj dreves. Gasilce so tako poklicali v Restočno pri Dolnjah, kjer je strela udarila v kakih dvajset metrov visoko drevo, obstajala je nevarnost, da se zruši na hišo, v Ločnik, kjer so sicer samo ocenili stopnjo nevarnosti pri tamkajšnjem teniškem klubu, zaradi napol izrutega drevesa, tudi v Gorici so imeli precej dela zaradi zrušenih dreves, zlasti v južnem predelu mesta.

Strele so povzročile precej škode tudi na telefonskem omrežju v mestu. Tudi v naši goriški redakciji smo bili nekaj ur povsem odrezani od sveta.

Obilica padavin je povzročila seveda tudi lokalne poplave v kletih in prikletnih prostorih.

Dopoldno so goriške gasilce poklicali v Števerjan, kjer so, v bližini

ni tamkajšnje šole, plameni zajeli fiat tipo Jožice Znidarčič. Ogenj je vozilo skoraj povsem uničil.

Angleški film Riff-Raff

V okviru ciklusa filmov Gorica Kinema bodo drevi, ob 20.45 v kinodvorani Vittoria vrteli angleški film Riff-Raff. Film (režija Ken Loach) je bil predstavljen na festivalu v Cannesu 1991, prikazuje pa neznošen socialni položaj angleških delavcev, ki zato, da ne izgubijo podpore za brezposelne, delajo na črno, ali pod lažnim imenom.

razna obvestila

Društvo Oton Župančič prireja, 20. in 21. junija ARGOS 92 ocenjevalno vožnjo od Štandreža do Martuljka. Prijave in pojasnila pri Sari Hoban tel. 521222 in Silviji Zavadlav tel. 536360.

Koncert na borjaču pripravljajo v soboto, 13. t.m. ob 21. uri v Gabrijah. Sodeluje pevski zbor Skala, kot gost pa mešani zbor "Slavec - Slovenec".

V knjigi »Civilna vojna« zgodovinarja Carla Pavoneja

Celostna podoba italijanskega dogajanja v dveletju 1943-45

Obdobje druge svetovne vojne, in še zlasti dveletje 1943-45, je postalo v povojnem času ena izmed poglavitnih tematik sodobnega italijanskega zgodovinarstva. Toda kljub velikemu številu raziskav in objavljenih knjig na to temo, smo doslej v italijanski historiografiji pogrešali delo, ki bi celovito obravnavalo vojno, razpad fašizma in odporniško gibanje. Manjkala je namreč sinteza, ki bi kritično povzela rezultate nekaj desetletnega zgodovinarstva. Z izredno nazornim pristopom je to praznino zapolnil italijanski zgodovinar Carlo Pavone, avtor knjige »Civilna vojna«, ki je izšla v letošnjem letu pri turinski založbi Bollati Boringhieri (Una guerra civile. Saggio storico sulla moralità nella resistenza, Torino, 1991). Na 800 straneh, od katerih je 200 strani opomb, je Pavone podal novo in izpopolnjeno sliko italijanskega odporniškega gibanja in dveletja 1943-45 na sploh. Kljub temu, da je v ospredju analize dogajanja na severu Italije, se avtor ni omejil pri svojem preučevanju ne v geografskem ne v kronološkem pogledu.

Odnos preprostih ljudi do voditeljev

Pavone ne preučuje odporniškega gibanja in njegovega nasprotnika s stališča politično-vojaškega zgodovinarstva. V ospredju tega dela so bolj kot politični programi, vojaški uspehi ali porazi, ravnanja posameznikov. Avtor ugotavlja kdaj, kako in zakaj so se ljudje odločali za antifazišizem oziroma za nadaljno zvestobo fašizmu. S pomočjo drobnih virov, korespondenc, dnevnikov, ustnih pričevanj in raznovrstne literature osvetljuje Pavone vzgibe in hotenja preprostih ljudi, njihovo ravnanje, njihov odnos do voditeljev in tistih, ki so odločali politično linijo odporniškega gibanja. Obenem s primerom distanco objektivno preučuje tudi tiste, ki so po 8. septembru leta 1943 ostali Mussolinijevi pristaši.

V institucionalni praznini, ki je nastala po kapitulaciji Italije, je bila odločitev za eno ali za drugo stran, stvar osebne odgovornosti, posledica ideološkega mišljenja, družinske vzgoje ali patriotstva. Kot trdi Pavone, je bila ta odločitev sad posameznikovega razmišljanja, ki se je vršilo v največji osamljenosti. Cerkev je na primer dopuščala svojim vernikom svobodno odločitev. Sama je stopila na protinemsko stran šele potem, ko ji je postalo jasno, kdo bo zmagal, piše avtor. Njeno ravnanje pa je še naprej ostajalo dvoumno. Cerkev je tudi po razpadu Italije ohranjala nekoherentno obnašanje, ostajala je nekritična do nacifašistične oblasti in je pozivala k umirjenosti in k pokornosti v pričakovanju novih razpletov.

Sporni termin civilna vojna

Vstop med antifašiste je pomenil upor obstoječi, totalitarni oblasti, ki je znala vladati le z uporabo sile in je zahtevala od prebivalstva brezpogojno podrejenost. Po kapitulaciji so bili Italijani poklicani, da so se odločali za eno ali za drugo stran. Za mnoge je bila odločitev dokaj travmatična, saj so se v istem odločali tudi za boj proti pripadnikom italijanskega naroda, ki so stali na drugi strani. Ta boj Pavone definira s terminom civilna vojna, to je prav s pojmom, ki se ga je otepalo v vsem povojnem času celotno antifašistično gibanje. In zgodilo se je, da so se ga stramentalno polastili fašisti in njihovi historiografi. Antifašistična kultura je hote zamolčala to pomembno plat osvobodilne vojne, saj v Italiji ni šlo le za boj proti okupatorju, poudarja Pavone, temveč tudi za boj proti njegovim zaveznikom, to je fašistom. Sicer so se antifašisti že v teku vojne izognili jasni definiciji boja in so prisojali krivdo za bratomorno vojno izključno fašistom. Z uporabo sporne definicije je Pavone želel nedvomno opozoriti na sporno tolmačenje odporniškega, istočasno pa tudi pojasniti, da se ne da enačiti ene strani z drugo.

Avtor postavi obe strani, fašiste in antifašiste, pod svoj drobnogled, tako da lahko osvetli razlike, ki se pojavljajo zlasti na področju moral-

nosti in uporabe nasilja. V odporniškem gibanju je imelo vprašanje odnosa morale in politike središčno vlogo, vsakič ko so bili v ospredju smotri osvobodilnega boja. Politično angažiranost so antifašisti jemali kot moralno dolžnost in veliko so tudi razpravljali, kot pričajo viri in pričevanja, o legitimni uporabi oziroma zlorabi nasilja. Nasilje je bilo v vojnem času lahko obrambno dejanje, maščevanje ali pa le izživljanje. Kljub temu, da je vojna širila okrutnost, so se partizani pogosto spraševali o koristnosti nasilja. Razpravljali so, kdaj je nasilje upravičeno in kdaj ne, kdaj služi pravični stvari in kdaj ne. Z določanjem pravil, ki so predvidevala tudi smrtno kazen, so si prizadevali preprečiti samovoljno uporabo nasilja. Za fašiste pa so bili antifašisti absolutni sovražnik, ki ga je bilo treba dokončno ugonobiti. Sam proces militarizacije, oziroma birokratizacije odporniških skupin se je odvijal v težnji, da bi postal partizanski boj legitim. Stranke, vključene v osvobodilni odbor CLN, so skušale s povečanim nadzorstvom poenotiti delovanje odporniškega in prevzeti posredovalno vlogo z zunanjimi silami. Mnogi borci so politične posege za vrha doživljali s protislovnimi občutki. Marsikdaj so bili povsem nasprotni prisotnosti političnih komisarjev, ki so štiti interese strank, ki so jih predstavljali. Marsikateri komandant je na primer nasprotoval njihovi prisotnosti v odredih in na sploh odločitvi, da je potrebno osvobodilni boj politično osmisliti.

Realistični odnos politikov do stvarnosti

Fašizmu so antifašisti pripisovali krivdo za položaj, v katerem se je znašla Italija, vendar istočasno so zaupali v bodočnost, želeli so si radikalnih sprememb. Za razliko od tistih, ki so bili vključeni v oboroženi spopad z nacifašizmom, je tedanje italijanske politike označeval veliko bolj realistični odnos do takratnega dogajanja. Sprejemali so protislovja italijanske družbe in delovali znotraj njih.

Številni borci in nekateri voditelji osvobodilnega gibanja so upali ali celo verjeli, da se bo istočasno z osvobodilno vojno vršila tudi razredna vojna. Razredni boj je namreč v letih 1943-1945 presegel prag severnoitalijanskih tovarn, postal je ena izmed motivacij osvobodilnega boja. Italijansko delavstvo, ki se je tudi pod nacističnim okupatorjem uprlo in je zahtevalo izboljšanje svojega gmotnega položaja, ni stakalo le zaradi gmotnih razlogov. Delavci se niso upirali le svojim de-

lodajalcem, temveč tudi tistim kadrom, ki jih je namestil v tovarnah fašistični režim. Družbeni revolti se je tako v mestih pridružil geslo osvobodilne revolte. Partito d'azione je govoril o »demokratski revoluciji, ki se bo izvršila znotraj evropske revolucije«. Med partizani je bilo mnogo takih, ki so odklanjali družbeno-gospodarski red in so v kapitalistih videli predvsem zaveznike fašizma in nacizma.

Želja po rušenju kapitalizma

Med italijanskimi množicami je bila torej prisotna želja, da se z dokončno zmago nad fašizmom poruši kapitalistični sistem. Toda stranke, še zlasti komunistična, so nadzorovale stavkovno gibanje v težnji, da bi preprečile vsakršno radikalno odločitev. Komunistične voditelje je zaskrbljal vsak pojav skrajnega levicstva in motilo jih je tudi poudarjanje rdeče simbologije, ki je neposredno kazala na idejno vez s komunizmom, s Sovjetsko zvezo ali s Stalinom. Medtem ko so bili komunistični politiki dokaj pazljivi do kontingentnih vprašanj in zahtev, so globalna vprašanja puščali za bodočnost, za povojno obdobje. Odločno pa so zatirali vsakršne izrecne zahteve po radikalni družbeni spremembi.

Pavone je med drugim s pomočjo raznovrstnih virov osvetlil vedenjske modele posameznih partizanskih skupin in norme, ki so si jih hote izoblikovale. V odporniškem gibanju sta se borili druga ob drugi dve generaciji. Starejša, ki je zaradi fašističnega preganjanja morala pred vojno v emigraciji ali je bila konfinirana, in mlajša, ki je odrasla v času fašizma.

Že iz samega pregleda obravnavanih tematik Pavonejevega dela, lahko ugotovimo, da gre za poglobljen zgodovinski pristop, ki vključuje odporniško gibanje v daljši zgodovinski proces. Pri preučitvi odporniške tematike se Pavone poslužuje metodoloških prijemov družbenega zgodovinarstva in mojstrsko sestavi mozaik, v katerem zaživijo posamezniki s svojimi dejanji in razmišljanji. Rezultat te tehtne preučitve takratne italijanske družbe v njeni celoti je dognanje, da se ne da enačiti ene strani z drugo. V času, ko smo priča brisanju preteklosti in njenemu potvarjanju v korist sedanjosti, v času, ko je sprava med tistimi, ki so to obdobje doživeli, neodložljivo dejanje, nas Pavonejevo delo opozarja, da nacizem in fašizem nista bila fantoma in da sta bila dokončno premagana, ker so v krvavi boju z njim zmagali antifašisti.

MARTA VERGINELLA

glosa

Bodimo »Kranjci« ravnajmo razumno

A.M. Salmin je človek pri štiridesetih, mladostnega videza in duha. Prejšnji teden sem ga imel v gosteh na padovanski univerzi, kjer sem zaključil svoj ciklus predavanja o vzrokih jugoslovanske krize z dvodnevni seminarjem, posvečenim narodnostnim vprašanjem v bivši Sovjetski zvezi. Zdelo se mi je primerno, da študentje spoznajo vsaj v bežnih obrisih tudi sovjetsko stvarnost, ki je bila po svoji genezi, razvoju in propadu tako podobna, a vendar različna od jugoslovanske. Iz primerjanja podobnosti in razlik pa se je mogoče marsikaj naučiti. Stopil sem torej v stik s Salminom, ki sem ga že od prej poznal kot enega najboljših sovjetskih strokovnjakov na področju nacionalne problematike v Sovjetski zvezi, predvsem kar zadeva Zakavkazje, Srednjo Azijo in Sibirijo. Odkar se nisva videla, je kolega v svoji karieri doživel zanimiv zasuk, saj je postal na poziv Mihaila Gorbačova eden od direktorjev treh oddelkov, na katere je razčlenjen na novo ustanovljeni Inštitut za politične vede v Moskvi. Tesno sodelovanje Salmi-na z bivšim predsednikom Sovjetske zveze in generalnim sekretarjem sovjetske komunistične partije pa je seveda dajalo srečanju z njim še posebno dražljivost.

V tem smislu me Salmin ni razočaral. Povedal je marsikaj o delu inštituta, pa tudi o potovanju v Ameriko, na katerem je spremljal Mihaila Gorbačova in njegovo ženo. Pri tem mi je najbolj všeč, da bivšega predsednika ni stavil na piedistal, temveč da je imel do njega zdrav in nesentimentalen odnos. Presenetila me je na primer trditev, da začenja Mihail Gorbačov sam gledati na leta perestrojke na poenostavljen način, kot da je šlo za proces brez notranjih nasprotij in napak. Najbolj pa me je presunil stavek, ki ga je izrekla Raissa, medtem ko se je z delegacijo vračala domov. »Prepričana sem,« je rekla, »da se za našo družino hudi časi šele začenejo.« Ta tragični občutek usode me spominja na Heleno iz Troje, ki v Ilijadi pravi, da trpi zato, da bodo

nekoč o njej pripovedovali zgodbe.

Salmin me tudi ni razočaral kot predavatelj. Nacionalno realnost znotraj bivše Sovjetske zveze in današnje Ruske federacije ter njenih sosed nam je prikazal na nekonvencionalen način: bolj kot o preteklosti je govoril o bodočnosti in skušal poudariti tiste skupne točke med narodi tega ogromnega dela Evrazije, ki vabijo k njihovi ponovni združitvi. Pri tem je podčrtal, da nima v mislih restavracije bivšega stanja, temveč oblikovanje novih odnosov, temelječih na medsebojnih sorodstvih in koristih. Svojo vizijo bodočnosti je predstavil kot tolmun, v katerega vržeš kamen: oblikuje se koncentrični krogi, ki se vsak zase vsklajajo v harmonično celoto. Govoril je tako o možnosti povezav med tremi slovanskimi narodi, Rusijo, Belorusijo in Ukrajino, zaradi njihove etnične bliznosti. Obenem pa tudi o povezavah med Rusko federacijo in njenih južnih ter zahodnih sosedih, izhajajoč iz dejstva, da je v vseh ruski jezik tisto komunikacijsko sredstvo, ki dovoljuje medsebojno sporazumevanje, da o ekonomski povezanosti med republikami nekdanje federacije niti ne govorimo. Salmin seveda ni tako naiven, da bi stavil samo na ta scenarij, ki gaje poimenoval »ameriški«: naštel nam je še vsaj tri druge, pri čemer pa se je vendar videlo, da se mu ta zdi še najbolj obetaven.

Ko sem ga poslušal, si nisem mogel kaj, da ne bi mislil tudi na jugoslovanske razmere: v našem prostoru so stvari dosti bolj dramatične zaradi človeških žrtev, do katerih je prišlo med zadnjo vojno. Pri-zorov iz Sarajeva dolgo ne bomo pozabili. Toda kljub ogorčenosti, ki jo lahko čutimo zaradi politike Srbov, sem si dejal, ne smemo spregledati, da smo z njimi usodno povezani. Morda je prav zdaj čas, da začnemo načrtovati, kako razviti s tistimi, ki v Beogradu še mislijo, na pameti zgrajen dialog. Dokažimo, da smo res »Kranjci«, ljudje, ki se ravnaajo bolj v skladu z razumom kot s čustvi.

JOŽE PIRJEVEC

Tečaj za glasbenike iz skupnosti Alpe-Jadran bo od 13. do 21. julija v Fari Poletni seminar za komorno glasbo

V dneh od 13. do 25. julija bo v Fari pri Soči (Farra d'Isonzo) potekal drugi meddeželni poletni glasbeni seminar »Alpe-Jadran 1992« v organizaciji Glasbenega in kulturnega združenja Farra d'Isonzo. Prvi seminar je bil lani v istem mesecu in njegov uspeh tako po udeležbi kot po pedagoških dosežkih in medsebojnem kulturnem oplajanju, je organizatorje spodbudil k njegovi ponovitvi. Seminar bodo tudi letos vodili priznani pedagogi za godala, kitaro, flavto in klarinet tako za individualno delo kot za komorne skupine. Tako bo seminar za godalni kvartet vodil prof. Žarko Hrvatič profesor violine na tržaškem konservatoriju in prvi violonist Godalnega kvarteta Glasbene matice v Trstu s sodelovanjem violista Lorenza Nascimbenija s konservatorija v Vidmu in Petra Filipčiča, profesorja na šoli Glasbene matice v Trstu in violončelista Godalnega kvarteta GM. Tematski seminar »Boccherinijev kvintet za kitaro in godala« bo vodil Giulio Chiandetti, kitarist mednarodne uveljavitve in prof. kitare na glasbeni šoli v Farri d'Isonzo, seminar za »Flavto v ko-

morni glasbi z godali« bo vodil priznani češki flavtist starejše generacije in ustanovitelj »Symposium musicuma« iz Prage Miloslav Klement, seminar na temo »Klarnet v godalnem kvintetu« pa Lino Urdan, profesor za klarinet na konservatoriju »G. Tartini« v Trstu.

Seminar je odprt za že diplomirane glasbenike ali tiste tik pred diplomom na konservatorijih ali glasbenih akademijah v deželah članicah delovne skupnosti Alpe-Jadran, po predhodni avdiciji pa bodo sprejeti tudi študentje 8., 9. in 10. letnika za violino, violo, violončelo in kitaro in študentje za klarinet in flavto višji letnikov konservatorijev in glasbenih šol. Kandidati za sprejem se bodo lahko predstavili individualno ali v že formiranih komornih skupinah. Med komornimi skupinami je predvidena tudi udeležba študentskega kvarteta iz Ljubljane in kvarteta iz Celovca.

Prvi teden seminarja bo namenjen individualnim in skupnim lekcijam, drugi teden pa javnim nastopom najboljših skupin, kar bo seveda odločila umetniška komisija docentov na seminarju in

umetniškega vodje Glasbenega in kulturnega združenja v Farri. Predvideni so nastopi v Evangeličansko-luteranski cerkvi v Trstu, v Gorici, v baziliki v Gradežu, v Vidmu in zaključni slavnostni koncert v Farri s programi, vezanimi na komorne sestave godalnih kvartetov s kitaro, flavto in klarinetom.

Prijave za udeležbo na seminarju je treba poslati do 20. t.m., avdicije za pristopev k seminarju pa bodo 13. julija. Ob koncu seminarja bodo udeleženci prejeli potrdila o udeležbi.

Prof. Žarko Hrvatič poudarja, da pomen seminarja ni samo v njegovih pedagoških vidikih, čeprav so ti prvenstveni, v funkciji poglobljanja komornega glasbenega znanja, marveč tudi v medsebojnih spoznavanjih, v izmenjavi izkušenj in v utrjevanju medsebojnega sodelovanja v prostoru, ki ga zaobjema večnarodna skupnost Alpe-Jadran. Iz tega vidika je pomembno tudi sponzorstvo, ki ga poleg prireditelja zagotavljajo tudi dežela Furlanija-Juljska krajina, goriška Trgovinska zbornica in razne gospodarske organizacije. j. k.

Prikazen francoskosti

V dneh, ko bodo v državah Evropske skupnosti začela veljati pravila nove Evrope, bodo na pariških trgih nasprotniki združevanja in povezovanja poudarjali svojo francoskost in svoje nasprotovanje Maastrichtu s svečanostjo v spomin na dvestoletnico eksekucije kralja Louisa XVI.

Pobudo za proslavo je pred časom dal francoski pisatelj Jean Raspail, ki je povabil k sodelovanju vse Francoze. In odziv je, tako trdi Raspail, presenetil celo samega pobudnika. Odzvalo se je na tisoče ljudi, ki se po pisateljevem mnenju zavzemajo »za nacionalno enotnost, ki jo tranke gijlotinirajo«. Med tistimi, ki so pristopili k pobudi so De Gaullovet gen. De Boissieu in pariški rabin Goldman, akademik Deon, pisatelja Chalon in Volkoff, Raspail pa trdi, da ima tudi veliko somišljenikov med politiki, njihova imena pa so zaenkrat še »top secret«.

Proslava usmrtnice Louisa XVI. bo 20. januarja, že 16. oktobra pa se bodo Raspail in njegovi spomnili kraljice Marie Antoniette s tem, da bodo položili cvet na kraj, kjer je bila usmrčena.

9. EVROPSKO NOGOMETNO PRVENSTVO NA ŠVEDSKEM

Francozi so lahko bolj zadovoljni

V uvodni tekmi Švedi povedli, Papin pa je izenačil v protinapadu - Nedosojena enajstmetrovka

ŠVEDSKA - FRANCIJA 1:1 (1:0)

STRELCA: J. Eriksson v 25. min. in Papin v 58. min.
ŠVEDSKA: Ravelli, R. Nilsson, Björklund, Ingesson, J. Eriksson, P. Andresson, Limpar, Thern, K. Andresson (Dahlin od 74'), Schwarz, Brolin.
FRANCIJA: Martini, Angloma (Fernandez od 66'), Amoros, Boli, Blanc, Casoni, Deschamps, Sauzee, Papin, Cantona, Vahirua (Perez od 46').
SODNIK: Spirin (SND); KOTI: 5:5; GLEDALCEV: 29.760.

STOCKHOLM — Uvodne tekme večjih mednarodnih nogometnih tekmovanj se že po tradiciji odvijajo v znamenju »zaprt« igre, končajo pa običajno brez zmagovalca. Tudi za prvo tekmo 9. evropskega prvenstva med gostiteljem Švedsko in Francijo velja pravilo o neodločenem izidu, vendar pa ni mogoče trditi, da si ekipi nista prizadevali igrati karseda domiselno in napadalno. K bolj dopadljivi igri je bržkone pripomoglo nepričakovano vodstvo Švedov, ki jih je zadetek z glavo Jana Erikssona, po streli s kota, še bolj ohrabil, tako da so vse do izenačujočega gola res neizprosnega Papina, v sredini drugega polčasa, držali v šahu Platinijevo moštvo in to celo do take mere, da so mnogi že napovedovali prvo senzacijsko prvenstvo.

Začetek srečanja je bil v rokah Francozov. Čeprav niso blesteli, so bili nekoliko bolj učinkoviti. Na zadetek Švedov so Papin in tovariši reagirali nepovezano. Dotlej aktivni krilni igralec Vahirua je zapustil sceno, Cantona je izgubil veliko število žog, Sauzee in Deschamps sta s težavo pokrivala prazne prostore. Kljub temu bi lahko Francozi izenačili, če bivši Sovjet Spirin ne bi spregledal očitnega prekrška nad Papinom v kazenskem prostoru. Več dela je vsekar imel na drugi strani Martini, ki je v 36' z nogami zaustavil K. Anderssona, v 42' pa še Schwarza.

V drugem polčasu je Platini Vahirua zamenjal s hitrim Perezem, a pobuda je ostala v rokah domačinov. Najbolje to potrjuje podatek, da je Papin gol dosegel iz nasprotnega napada. Na robu offsideja je izkoristil lepo podajo Pereza, šprintal proti

vratom, z glavo uravnal žogo, močan diagonalni strel tik znotraj desne strani kazenskega prostora pa je bil neubranljiv.

Ritem tekme je odtlej nekoliko upadel, pred ponovno kapitulacijo pa je Francijo v 67' minuti rešil vratar Martini, ki je s pestmi odbil silovit strel z glavo Ingessona. Po tem dogodku sta se ekipi v bistvu sprijaznili z delitvijo točk.

IZAJVE PO TEKMI

Platini (francoski selektor): »Naš začetek ni bil slab, zadetek Švedov pa je bil za moje igralce prava travma. Poraz bi bil za obe ekipi usoden, zato je bilo na koncu igre bolj malo. Enajstmetrovka je bila nesporna.«

Svensson (švedski selektor): »Tekma je bil v naših rokah, a sem vseeno zadovoljen.«

Jan Eriksson (švedski branilec): »Enajstmetrovke ni bilo. Prerivala sva se oba.«

Šved Schwarz (desno) v boju za žogo s Francozom Deschampsom (AP)

halo »euro 92«

Trofeja Fair play

Ob koncu letošnjega EP bodo nagradili najbolj fer ekipo, ki bo prejela trofejo »Fair play«. Zadeva je zelo resna, saj so ustanovili posebno ocenjevalno komisijo, na čelu katere je predsednik italijanske nogometne zveze Matarrese, ki bo operirala po natančno določenem pravilniku. V poštev pride vedenje igralcev do nasprotnika, gledalcev in časnikarjev ter tudi obnašanje navijačev posameznih reprezentanc. Angleži so menda že vnaprej brez možnosti. Že včeraj so aretirali tri »hooliganse«, ki so se nič kaj miroljubno potepali po Malmöju...

Varnostni ukrep

Organizatorji prvenstva »Euro 92« niso prodali vseh 480 tisoč vstopnic za ogled tekem. Nerazprodanih jih je ostalo okrog 20 tisoč. Pa ne zato, ker zanje ne bi bilo povpraševanja. Gre za varnostni ukrep, s katerim želijo preprečiti, da bi zamudniki iz ene države zaradi nenadzorovane nakupa zabredli v sektor, ki je namenjen navijačem nasprotnega tabora.

Angleži danes favoriti

MALMOE — Z današnjim srečanjem med Dansko in Anglijo bo sklenjeno prvo kolo A skupine. Angleži so drevi nesporni favoriti, saj je Danska le v zadnjem hipu nadomestila izključeno Jugoslavijo.

Angleži so v zadnjih dveh letih v 21 mednarodnih nastopih dosegli kar 13 zmag, izgubili pa so le enkrat proti Nemčiji. Treba pa je reči, da se na velikih tekmovanjih niso nikoli posebno izkazali, menda zaradi prevelike nadutosti. Kakorkoli, njihov trener Taylor svari pred Danci in opozarja, da bo njegovo moštvo igralo brez nekaj ključnih igralcev, kot so Barnes, Stevens in Wright.

POSTAVI EKIP

DANSKA: 1 Schmeichel, 2 Sivebaek, 4 Olsen, 18 Vilfort, 3 K. Nielsen, 6 Christofte, 7 Jensen, 13 Larsen, 9 Povlsen, 11 Laudrup, 15 Christensen (16 Krogh, 5 Andersen, 8 Mölby, 10 Elstrup, 12 Piechnik, 14 Frank, 17 Christiansen, 19 Nielsen, 20 Bruun).

ANGLIJA: 1 Woods, 12 Palmer, 3 Pearce, 4 Keown, 5 Walker, 2 Curle, 7 Platt, 15 Webb, 10 Lineker, 8 Sinton, 16 Merson (13 Martyn, 6 Wright, 9 Clough, 11 Steven, 14 Dorigo, 17 Smith, 18 Daley, 19 Baty, 20 Shearer).

SODNIK: Blankenstein (Niz.)

TAKO DO KONCA NOGOMETNEGA EP

Danes, 11.6.:	DANSKA - ANGLIJA (A)	20.15 (Rai 2 in Tmc)
Jutri, 12.6.:	NIZOZEMSKA - ŠKOTSKA (B) SND - NEMČIJA (B)	17.15 (Rai 2 in Tmc) 20.15 (Rai 3 in Tmc)
Nedelja, 14.6.:	FRANCIJA - ANGLIJA (A) ŠVEDSKA - DANSKA (A)	17.15 (Rai 1 in Tmc) 20.15 (Rai 1 in Tmc)
Poned., 15.6.:	ŠKOTSKA - NEMČIJA (B) NIZOZEMSKA - SND (B)	17.15 (Rai 2 in Tmc) 20.15 (Rai 2 in Tmc)
Sreda, 17.6.:	ŠVEDSKA - ANGLIJA (A) FRANCIJA - DANSKA ((A))	20.15 (Tmc) 20.15 (Rai 3)
Četrtek, 18.6.:	NIZOZEMSKA - NEMČIJA (B) ŠKOTSKA - SND (B)	20.15 (Rai 1) 20.15 20.15 (Tmc)
Nedelja, 21.6.:	POLFINALE A1 - B2	20.15 (Rai 1 in Tmc)
Poned., 22.6.:	POLFINALE A2 - B1	20.15 (Rai 2 in Tmc)
Petek, 26.6.:	FINALE	20.15 (Rai 1 in Tmc)

Košarka: turnir v Grčiji

Azzurri tretji Cantarello črtan

ATENE — Italijanska košarkarska reprezentanca je turnir Akropolis sklenila na poprečnem 3. mestu pred Francozi. Zmagala je Grčija pred Litvo.

V zadnjem kolu so azzurri s 75:65 (43:36) klonili še pred Grčijo, a Litva je s 109:78 odpravila Francijo. Za Italijo so koše dosegli Gentile (12), Vianini (10), Coldebella (3), Bosa (12), Brunamonti (3), Pittis (8), Riva (3), Niccolai (10), Costa (4). Najuspešnejši strlec za grke je bil z 29 točkami Jannakis.

Po tekmi je selektor azzurrov Gamba iz seznama reprezentantov črtal Rossinija in Cantarella. Prvi slabo meče na koš, drugi pa ni zdrav, je svojo izbiro utemeljeval Gamba. Na turnirju v Nemčiji, ki se pričena danes, bosta priložnost spet dobila mlada Abbio in Myers v pričakovanju, da bo jasnejša zdravstvena slika Rusconija in Fučke.

Prepoved CONI Jugoslovanom

RIM — Tudi italijanski olimpijski odbor CONI je pozval posamezne športne zveze, naj onemogočijo nastopanje športnikov iz ZR Jugoslavije na tekmovanjih v Italiji. Kot je poudaril predsednik CONI Gattai je tak sklep zahtevalo zunanje ministrstvo, podobno pa se je opredelilo že 16 olimpijskih odborov iz drugih evropskih držav. Gattai je sicer dejal, da bi lahko nekatere primere lahko obravnavali posebej, ni pa navedel, za katere primere naj bi šlo. Poudarjeno je, da športni embargo ne zadeva že dogovorjenih prestopov srbskih in črnogorskih igralcev v italijanske klube, nadaljnja pogajanja pa so zamrznjena.

Tudi po včerajšnji etapi gira Indurain zanesljivo vodi

Slavje Giovannettija pred Lellijem

PIAN DEL RE (CUNEO) — »Indurain lahko izgubi ta giro, le če nadomaga zbolji,« se je po včerajšnji naporni etapi pošalil eden od glavnih favoritov italijanske etapne dirke, Italijan Chiappucci. In res: tudi včeraj je španski as brez večjih težav odbil vse napade in privozil v cilj kot tretji za Italijanoma Giovannettijem in Lellijem, ki na skupni lestvici kar precej zaostajata in zato za Induraina nista bila nevarna.

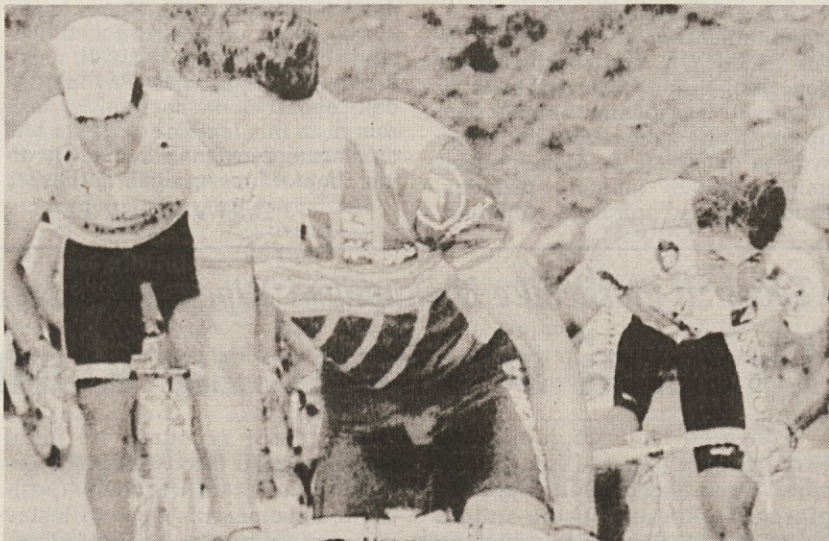
Včerajšnja, gorska naporna etapa z Monvisom je obetala silovit napad na vodilnega z lestvice. Američan Hampsten je že v Genovi napovedoval, da bo Induraina napadel in mu dal odločilni udarec prav na tej etapi. Hampstenova namera se je seveda izjalovila ob premoči španskega asa. Kot brez moči so bili tudi ostali italijanski favoriti te dirke. Chiappucci in Chioccioli sta sicer večkrat skušala namučiti Induraina z begi. Vodilni na skupni lestvici pa se ni dal presenetiti. Kazalo je že, da bo to vendarle uspelo Chioccioliju 5 km pred ciljem, toda tudi tokrat je Indurain preprečil namero lanskega zmagovalca.

Odločilni beg je malo pred ciljem sicer uspel Giovannettiju, ki je nato tudi zmagal pred Lellijem. Oba pa sta bila za Induraina »nezanimiva« in zato ju je Indurain tudi pustil, da sta zbežala.

VRSTNI RED 18. ETAPE (VERCELLI - MONVISO, 200 KM): 1. Marco Giovannetti (It.) 5.38'19", s poprečno hitrostjo 35,470 km na uro, 2. Lelli (It.) po 9', 3. Indurain (Sp.) po 19', 4. Chiappucci (It.), 5. Vona (It.), 6. Hampsten (ZDA), 7. Chioccioli (It.) po 23', 8. Philipot (Fr.) po 32', 9. Herrera (Kol.) po 36', 10. Conti (It.) po 43'.

SKUPNA LESTVICA: 1. Miguel Indurain (Sp.) 86.36'58", 2. Chiappucci (It.) po 2'18", 3. Vona (It.) po 3'14", 4. Hampsten (ZDA) po 3'30", 5. Conti (It.) po 3'35", 6. Chioccioli (It.), 7. Giovannetti (It.) po 3'43", 8. Herrera (Kol.) po 6'50", 9. Giupponi (It.) po 9'12", 10. Cornillet (Fr.) po 10'45.

Današnja etapa (Saluzzo - Pila) naj bi bila najtežja na giru z velikim vzponi St. Pantaleon in Cahampremiere.

Od leve proti desni: Indurain, Hampsten in Chioccioli med včerajšnjo etapo (Foto AP)

Tradicionalnega turnirja (nastopili so že petič) se je udeležilo 37 ženskih in moških postav iz sedmih držav

Miniodbojkarji OD Bor se z Dunaja vračajo zadovoljni

Najmlajši odbojkarji in odbojkarice Bora so se vrnili z uspelega gostovanja na Dunaju. Odbojgarsko društvo Bor je že 5. leto zapored sodelovalo na mednarodnem turnirju miniodbojke »International Simmering mini volleyball« un den Paul Havel - Wanderpokal. Letošnje izvedbe, ki je bila 11. po vrsti, se je udeležilo kar 37 ekip iz sedmih držav. Moških ekip je bilo 20, ženskih pa 17, značilnost letošnjega turnirja pa je bila višja kakovost.

Bor je na Dunaju nastopil s štirimi ekipami deklet in eno fantov, vsi pa so se dobro odrezali. Med dekleti je Bor zasedel tretje (G. Sadlowski, F. Mezgec, D. Furlani, I. Flego, T. Rogelja), šesto (C. Candian, T. Furlani, K. Mezgec, N. Milič), deveto (M. Bogatec, R. Orel, T. Sternad, T. Tomaselli, K. Severi) in 15. mesto (M. Čermelj, T. Familio, G. Roman, T. Ruzzier), fantje (D. Bosari, M. Mauri, M. Pečar in R. Lunazzi) pa so bili dvanajsti. Med

dvesto nastopajočimi pa je borovka Tina Furlani dobila nagrado kot najmlajša igralka turnirja, čeprav je na Dunaju nastopila že vdrugič.

Borovke, ki so zasedle 3. mesto, so v malem finalu zmagale z 2:0 (17:16, 16:14) in mirno lahko zapišemo, da je bila ta tekma med vsemi na turnirju najlepša. Borovke so pokazale dobro obvladovanje tehničnih prvin, požrtvovalnost in skoraj brezhibno obrambo. To pa je bila tudi glavna karakteristika vseh Borovih ekip, tudi najslabšeuvršena, ki jo je penaliziral čudni tekmovalni sistem.

Pozitiven je bil tudi nastop dečkov. V svoji skupini so bili tretji, v nadaljevanju pa so eno srečanje osvojili, dve pa izgubili. Dvanajsto mesto je vsekakor najboljši rezultat, odkar OD Bor s fanti sodeluje na tem turnirju.

Odbojarski world league

Italijani dvakrat proti J. Koreji

SEUL — Italijanska moška odbojarska reprezentanca še zadnjič gostuje v okviru kvalifikacij turnirja world league, na katerem v treh skupinah sodelujejo vse najboljše svetovne šesterke. Jutri in v soboto bo dve tekmi odigrala še v Seulu proti Južni Koreji. Selektor Velasco je pustil doma Zorziya, Lucchetto, Gardinija, Vulla, Gianija in Cantagallija. Si pa to tudi lahko privoščijo, kajti razpolaga z izredno širokim izborom igralcev. V Seul so odpotovali Tofoli, De Giorgi, Pasinato, Gallia, Bernardi, Bracci, Giazzoli, Maregutti, Galli, Masciarelli in Martinelli.

Olimpija in Maribor pokalna finalista

V finalu nogometnega pokala Slovenije se bosta konec meseca pomerila v Ljubljani SCT Olimpija in Maribor Branik. V polfinalnih tekmah je Olimpija premagala Primorje iz Ajdovščine s 4:0, Maribor Branik pa v Lendavi Nafto z 1:0. (Kreft)

Na turnirju ŠD Kontovel uspeh miniodbojkaric Kopra in Kontovela

Ob zaključku sezone je odbojarski odsek ŠD Kontovel v proseški telovadnici priredil turnir v ženski mini superminiodbojki. Nastopilo je deset četverkov in okrog 40 deklet.

Na turnirju miniodbojke (letnika 1981/82) so se najboljše odrezale gostje iz Kopra, v skupini starejših (letnik 80) pa je zmaga pripadla domačinkam.

Lestvici turnirjev sta bili sledeči: Mini: 1. Koper A, 2. Koper B, 3. Sokol, 4. Kontovel B, 5. Kontovel A, 6. Kontovel C.

Supermini: 1. Kontovel, 2. Sloga B, 3. Sloga A, 4. Sokol. Prihodnji ponedeljek bo ŠD Kontovel organiziralo še četverboj za kategoriji naraščajnic, na katerem bodo nastopile ekipe Kontovela, Sloge, Bora in Sokola. Pričetek bo ob 15.30.

Te dni bo ŠZ Jadran gostilo igralce češkoslovaškega društva Autoškoda

Kar trije košarkarski turnirji

Danes bo v Trst dopotovala skupina 47 košarkarjev in odbornikov iz Mlade Boleslav (Čehoslovaška), ki bo tako vrnila SZ Jadran. Kot je znano, je bila letos za velikonočne praznike prav tako številna skupina igralcev in odbornikov Jadranskih matičnih društev v Mladi Boleslav.

Ob gostovanju češkoslovaškega društva Autoškoda pri nas bodo na sporedu v raznih kategorijah kar trije košarkarski turnirji.

V soboto in nedeljo bo tako v Dolini članski turnir, na katerem bodo nastopile ekipe Autoškoda Mlada Boleslav ter tri naša moštva Cicibona in Breg, ki nastopata v promocijskem prvenstvu, ter Prosek, ki je pravkar končal nastope v prvi diviziji.

SPORED TURNIRJA ŠD BREG
SOBOTA, 13.6.
18.30: Autoškoda - Cicibona
20.00: Breg - Prosek
NEDELJA, 14.6.
10.00: finale za 3. mesto
11.45: finale za 1. mesto
Vse tekme bodo v dolinski telovadnici.

V organizaciji SZ Jadran bo v soboto in nedeljo turnir za igralce letnikov 1976/77, na katerem bodo na-

stopile ekipe Autoškoda Mlada Boleslav, Bor, Kontovel in Sokol.

SPORED TURNIRJA SZ JADRAN
SOBOTA, 13.6.
16.00: Autoškoda - Kontovel
17.45: Bor - Sokol
NEDELJA, 14.6.
9.30: finale za 3. mesto
11.00: finale za 1. mesto
Vse tekme bodo v telovadnici Pristaniških delavcev v Brišičkih.

V Nabrežini pa bo v okviru praznika ŠD Sokol celodnevni košarkarski turnir za igralce letnikov 1976/77. Na tem turnirju, ki bo na odprtem igrišču Sokola v Nabrežini (v primeru slabega vremena pa v nabrežinski telovadnici), bodo nastopile ekipe Autoškoda Mlada Boleslav, Poreč, Polet in Sežana.

SPORED TURNIRJA ŠD SOKOL
NEDELJA, 14.6.
9.30: Autoškoda - Polet
11.00: Poreč - Sežana
15.00: finale za 3. mesto
16.30: finale za 1. mesto
Gostje iz Češkoslovaške, ki so se že lani mudili pri nas, bodo jutri šli na izlet v Benetke. V soboto in nedeljo pa bodo na vrsti kar trije tur-

nirji, v ponedeljek zjutraj pa se bodo vrnili domov.

Igralci, predvsem najmlajši češkoslovaškega in naših društev, ki so se že spoznali letos na Češkoslovaškem, bodo imeli tako priložnost, da še popestrijo prijateljske stike.

Na velikem mladinskem turnirju

V Turinu tudi Poletovo moštvo minikošarkarjev

Od danes do nedelje bo v Turinu velik mladinski košarkarski turnir, na katerem bo nastopalo kar 220 ekip iz vse Evrope.

Na tem turnirju, ki je za igralce letnikov 1979 ter 1980 in mlajše, bo letos prvič nastopil tudi Polet, in sicer z ekipo minibasketa (1980/81).

Poletovce bo vodil trener Andrej Vremec, njegov pomočnik pa bo Robert Škerlavaj.

Turinska prireditelj sodi med največje mladinske košarkarske manifestacije sploh. Lani so se na tem turnirju odlično obnesli mladi košarkarji in košarkarice Sežane, ki bodo nastopili tudi letos.

Na balinaskem prvenstvu C lige

Sokol spet uspešen

Osrednje srečanje prvega povratnega kola v društvenem prvenstvu C lige je bilo na nabrežinski postaji, kjer sta se v slovensko-vaškem derbiju pomerili ekipi Aurisine, ki se bori pred izpadom, in Sokol, ki se kot novinec v ligi trdno drži odličnega četrtega mesta.

Sokolovci so ponovili zmago iz prvega dela in z istim izidom 6:4 premagali vaškega tekmeča. V prvem nastopu je v tehničnem zbijanju Simoneta z odličnim dosežkom 29 točk pregazil P. Negrinija, ki je zbral vsega skupaj le skromnih 9 točk. V dvojicah sta Milani in Sulini dokaj zlahka obračunala z domačinom parom Scarfone - G. Negrini s končnim rezultatom 13:7. V napetem, a ne preveč kakovostnem srečanju je Dell'Anno s precejšnjo težavo strl odpor trdoživga Villanovicha. Zmagi sta za domačine dosegli trojka (Fonda, Leban in Cattonar, ki je bila v napetem in razburljivem srečanju za točko boljša od postave Sokola (Stanissa, Cortese in Simoneta). V zaključnem nastopu pa je bil v bližanju in obveznem zbijanju P. Negrini boljši od zbezanega Pertota.

V D ligi, kjer nastopata Gaja in Zarja, pa je obračun naših ena zmag in en neodločen izid. Prva je s 6:2 na domačih tleh premagala nevarni ARCI San Luigi. Zmage so dosegli Milkovič, Nesich in trojka v postavi Gojča, Milko Skabar in D. Calzi. Presenetila je tudi Zarja, saj je po zaslugi zmag dvojice (Križmančič - Grčić) in trojke, prisilila na delitev točk Monopolio, ki se po odličnem startu počasi oddaljuje od vidnejših mest na lestvici.

IZIDI PRVEGA POVRATNEGA KOLA V C-LIGI: Borgolauro - Portuale 4:6, Aurisina - Sokol 4:6, Neven - Ponzianina 5:5. Počivala je Muggia.

LESTVICA: Portuale 47, Ponzianina 44, Neven 42, Sokol 36, Muggia 30, Aurisina 23 in Borgolauro 18.

V ponedeljek je prvič letos vreme pošteno zagodlo nastopajočim na 12. zamejskem balinarskem prvenstvu, zato je bila večina srečanj preloženih. Če bodo razmere ugodnejše, bo danes na sporedu drugo povratno kolo z naslednjim sporedom:

SKUPINA A: Mak - Sokol in Primorje - Kraški dom, Kras prost.

SKUPINA B: Zarja - Ricmanje in Nabrežina - Gaja, Polet prost.

Z.S.

obvestila

ŠD KONTOVEL
vabi vse svoje člane na občni zbor, ki bo jutri, 12. t.m. ob 20.30 v društvenih prostorih.

ŠD SOVODNJE
prireja jutri, 12. t.m. v Kulturnem domu v Sovodnjah redni občni zbor. Prvo sklicanje je ob 20.30, drugo ob 21. uri. Vabljeni člani in vsi, ki jim je pri srcu športna dejavnost v občini Sovodnje.

JAMARSKI ODSEK SPDT
prireja tečaj jamarske tehnike za člane in nečlane. Za podrobnejše informacije telefonirati na številko 228253 - Mitja, med 18. in 19. uro ob delavnikih.

SK BRDINA
vabi starše, člane in simpatizerje na predstavitev prihodnje sezone, ki bo v torek, 16. t. m., ob 20.30 v prostorih Doma Brdina na Opčinah.

JK ČUPA
pripravlja v soboto, 13. t. m., z začetkom ob 9. uri celodnevno delovno akcijo za ureditev društvenega sedeža v Sesljanu. Vljudo vabimo člane in prijatelje na delovno srečanje.

SK DEVIN, SZ SLOGA IN SPDT
organizirajo na pobudo SK Snežnik in RK iz Ilirske Bistrice nabiralno akcijo za brezdomce iz BiH. Potrebujemo stvari za osebno nego, milo, zobno pasto, pralne praške, otroške pleničke itd.

Zbiralni centri: za SPDT sedež ZSSDI v uradnih urah, za SZ Sloga Bazoviški dom vsak dan od 20. do 21. ure, za SK Devin vsak dan od 19.30 do 21. ure v osnovni šoli v Cerovljah in Bruno Škerk, Praprotno 10/B.

SZ JADRAN
prireja do jutri, 12. t.m. v telovadnici Pristaniških delavcev pri Brišičkih trenerski košarkarski tečaj za naše trenerje. Tečaj bo vodil Janez Drvarič in bo od 19.00 do 22.00 v dveh delih (praktični in teoretski del). Vabljeni predvsem začetniki.

ŠD KONTOVEL
bo do 15. t.m. na odprtem igrišču Kontovela priredilo košarkarski tečaj za začetnike in minikošarkarje za letnike od 1986 do 1979. Urnik treningov: letniki 1986/85/84 od 17.00 do 18.00, letniki 1979/80/81/82/83.

JADRALNI KLUB ČUPA
organizira jadrnalne tečaje za otroke od 7. do 11. leta (prvi tečaj bo od 15. 6. do 26. 6.; drugi od 29. 6. do 10. 7.; tretji od 13. 7. do 24. 7.) ter dva tečaja za upravljanje windsurfov (prvi bo od 13. 7. do 18. 7.; drugi od 20. 7. do 25. 7.) Vpisovanje poteka na sedežu društva v Seslanskem zalivu vsako soboto od 16. do 18. ure - tel. 299858.

TPK SIRENA
organizira tečaje za začetnike v razredih optimist in windsurf. Tečaji za razred optimist bodo: prvi od 15. do 26. junija in drugi od 6. do 17. julija. Tečaji za windsurf pa: prvi od 29. junija do 3. julija in drugi od 17. do 21. avgusta. Vpisovanje na društvenem sedežu, tel. 422696, v popoldanskih urah.

Poletovi kotalkarji so bili konec tedna zaposleni kar na treh frontah

Maja Berzi na državno prvenstvo

Ta konec tedna je bil za Poletove kotalkarje kar se da naporen, saj so tekmovali na treh frontah, na pokrajinskem prvenstvu FIHP v Trstu, na meddeželnem prvenstvu FIHP v Pierisu in na deželnem prvenstvu UISP v Gradišču.

V okviru uradne zveze FIHP je vsekakor najpomembnejši rezultat z meddeželnega prvenstva, saj si je Maja Berzi, ki od tekme do tekme vidno napreduje, zagotovila končno drugo mesto v konkurenci kotalkaric iz Furlanije-Julijske krajine, Apulije in Abrucija ter se tako uvrstila na državno prvenstvo svoje kategorije, ki bo v začetku julija v Pordenonu. Na tem prvenstvu bo torej Polet prisoten kar z dvema predstavnicama, Cristiano Merlo in Majo Berzi, kar je za Poletovo društvo izreden uspeh, saj bosta ravno naši tekmovalki edini predstavnici ženskega tržaškega kotalkarja na pordenonskem tekmovalju.

V organizaciji kluba Jolly iz Trsta je istočasno potekalo tudi prvo tekmovaljevo v okviru pokrajinskega kotalkarskega prvenstva. Tudi tu so varovanci trenerja Petra Brleca potrdili svojo kakovost, saj so osvojili kar štiri prva mesta. Pokrajinski prvaki so: Tanja Romano med začetnicami, Francesco Micalessi med kadeti v prostem programu, Chantal Tretjak med mladinkami v obveznih likih in Andrea Zhok v deželni kategoriji A v obveznih likih. Ostali rezultati so bili naslednji: med začetnicami je bila Vesna Hrovatin druga, Maruška Hrovatin pa peta, s tem da je izvedla drugi najboljši prosti program; Micalessi, Tretjakova in Zhok so bili tako v prostem oz. obveznem programu kot v kombinaciji drugi.

Od petka do nedelje pa se je v Gradišču ob Soči končalo tudi deželno prvenstvo v okviru organizacije UISP. Deželni prvaki iz vrst Poleta so še Tanja Romano in Francesco Micalessi, na drugo mesto sta se uvrstili Chantal Tretjak in Vesna Hrovatin; Maruška Hrovatin je bila peta v svoji kategoriji, vendar so vsi menili, da bi si v prostem programu gotovo zaslužila četrto mesto, kar bi ji omogočilo udeležbo na državnem prvenstvu v Follonici. Mogoče pa je kdo menil, da ne bi bilo prav, da bi na štiri možne tekmovalke iz

naše dežele bile kar tri predstavnice openskega društva, tako je Maruška za eno samo desetinko točke pristala na petem mestu.

Medtem se na openskem kotalkališču nadaljuje kotalkarski tečaj za odrasle, prihodnji ponedeljek pa se začne intenzivni začetniški tečaj za otroke iz zadnjega letnika otroškega vrta in iz osnovne šole. Vse, ki jim je kotalkanje všeč, vabimo, naj se zglasijo na openskem kotalkališču, kjer lahko vsak dan vidijo naše najboljše kotalkarje med treningom in se obenem lahko prijavijo v tečaje, ki so jih Poletovi kotalkarski delavci organizirali zato, da bi čim bolj povečali slovensko kotalkarsko družbo.

Naši jadralci odlični

V nedeljo je jadralni klub iz Milj priredil jadrnalno tekmovaljevo v razredu optimist. Na regatnem polju, ki je bilo postavljeno pred Barkovljami, se je pomerilo skoraj 50 mladih jadralcev. Med temi so bili seveda tudi predstavniki JK Čupa ter TPK kluba Sirena. Tekmovalci so štartali z enournim zamudo, saj je celo jutro nagajal dež. Končno so le štartali. Naši jadralci so še enkrat potrdili, da dobro obvladajo jadrnalne veščine in se odlično obnesli. V prvi preizkušnji se je dobro odrezal Alessio Pincin (JK Čupa), ki je bil peti. V drugi preizkušnji pa se je imenitno izkazal Andrej Močilnik (TPK Sirena), saj je v tej regati premočno zmagal. V kategoriji najmlajših je bila v obeh plovih Johana Križnič (Čupa).

KONČNA LESTVICA: 1. Giulio Paladini (SVBG), 3. Andrej Močilnik (Sirena), 9. Andrej Petaros (Čupa), 11. Alessio Pincin (Čupa). V kategoriji kadetov oziroma najmlajših, pa je premočno zmagala Johana Križnič (JK Čupa). V soboto in nedeljo čaka naše jadralce še ena regata. V Sesljanu bodo skušali osvojiti trofeje Alex Moccia. Regato prireja SNP Julia. (D. Poljšak)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

SREČANJE PLANINCEV V GOZD MARTULJKU

Tržaški planinci se bodo udeležili 21. srečanja slovenskih planincev, ki bo v nedeljo, 14. t.m., v Gozdu Martuljku pri Kranjski gori. V ta namen prireja SPDT avtomobilski izlet z odhodom ob 7. uri iz pred sodne palače, na trgu Ulpiano in ob 7.15 z Opčin, izpred Prosnetnega doma »Tabor«. Na srečanje so napovedala svoj prihod številna planinska društva in prireditelji so poskrbeli tudi za prigrizke in pijačo. Udeleženci srečanja se bodo lahko podali peš na Srednji vrh, na Zalepi vrh, na Slap, Pod Špič, na Zaak ali Jase. Hoje na omenjene kraje je od pol ure do dveh ur. Torej na izbiro vsakega udeleženca srečanja, katerega uradni del se prične ob 13. uri pred hotelom Špič.

Vsi tisti, ki nameravajo v nedeljo v Gozd Martuljk, se lahko javijo v uradih ZSSDI v uradnih urah, tel. 635627. Odhod avtomobilske kolone iz Trsta točno ob 7. uri. Potovali bomo mimo Ljubljane na Jesenice in dalje do Gozda Martuljka. Povratek po isti poti.

IZLET NA BEGUNJŠČICO

Nadaljuje se dolgoletna tradicija planinskih srečanj med SPDT in planinskim društvom »Integral« iz Ljubljane, s katerim je tržaško društvo pobrateno. Lansko leto so se tržaški in ljubljanski planinci srečali na Višu, v zahodnih Julijcih, in se dogovorili, da bo letošnji shod na slovenskem ozemlju in si-

cer na Begunjščici. V ta namen prireja SPDT avtobusni izlet za svoje člane in prijatelje. Tržaškim izletnikom se bodo pridružili tudi planinci iz Kopra in Sežane. Na srečanje so vabljeni planinci iz Ilirske Bistrice in Reke.

Avtobus z izletniki bo odpotoval v nedeljo, 21. t.m., točno ob 5.45 izpred sodne palače na trgu Ulpiano, se ustavil petnajst minut kasneje na Opčinah, kjer bodo vstopili planinci s Krasa in nadaljevali vožnjo v Sežano, kjer bodo pristopili planinci iz Kopra in Sežane. Ob 8.30 se bodo tržaški planinci srečali z ljubljanskimi na njihovem sedežu na Celovski cesti v Ljubljani, odkoder bodo skupno nadaljevali pot do Begunje in Dragje. Pred gostiščem v Dragi bosta izletniki pričakala dva kombija, ki bosta udeležence prepeljala do Poljske planine. Od tam je poldruga ura zložne hoje do Roblekovega doma in še poldruga ura do vrha Begunjščice. Po vzponu na Begunjščico se bodo pobrateni planinci zbrali v Roblekovem domu, kjer bo družabnost. V popoldanskih urah pa bo sestop v dolino in povratek domov.

Prijave za izlet na Begunjščico sprejema urad ZSSDI v uradnih urah, tel. 635627. Vsi zainteresirani naj pohitijo z vpisom, ker so prostori omejeni. Pri vpisu je treba vplačati 15.000 lir. Na dan odhoda je treba s seboj vzeti osebne dokumente za prestop meje. Izlet vodi Ervin Gombač, ki je na voljo za vsa pojasnila in odgovarja na tel. 396889.

NABIRALNA AKCIJA ZA BEGUNCE IZ BOSNE

Na pobudo Planinskega društva in Smučarskega kluba »Snežnik« in Rdečega križa iz Ilirske Bistrice, je Smučarski klub »Devin« začel z akcijo nabiranja pomoči za begunce iz hudo od vojne prizadete Bosne in Hercegovine, ki so se zatekli v Slovenijo in poiskali pomoč v Ilirski Bistrici, kjer so nastanjeni v vojašnicah bivše jugovojске. Begunci iz Bosne in Hercegovine so dobili vso pomoč v hrani in obleki, potrebujejo pa nujne stvari za osebno nego in higieno. V ta namen se je pričela akcija Smučarskega kluba »Devin«, kateri sta se pridružila Športno združenje »Sloga« in SPDT. Gre za nabiranje higienskih artiklov, mila, pralnih praškov, otroških plen, zobne paste, papirnatih robčkov, pralnega mila in podobno.

Vsi tisti, ki mislijo prisrčnoiti na pomoč in se odzvati tej človekoljubni akciji, lahko prinesejo te stvari na sedeže omenjenih treh društev. Športno združenje »Sloga« nabira pomoč za higieno v Bazoviškem domu vsak dan od 20. do 21. ure. Prav tako zbirajo pomoč predstavniki Smučarskega kluba »Devin« vsak dan od 19.30 do 21. ure na osnovni šoli v Cerovljah in pri Brunu Škrku, Praprotno 10/B, Slovensko planinsko društvo Trst pa zbira humanitarno pomoč v uradu ZSSDI v ul. sv. Frančiška 20 v uradnih urah.

Vsa tri društva pričakujejo, da se bodo člani, prijatelji in sploh širši krog ljudi odzvali na ta klic

na pomoč bosanskih in hercegovskih brezdomcev in širokosrčno, po svojih močeh, pripomogli, da bo ta humanitarna akcija uspela.

DRUŽABNI VEČER SK DEVIN

Prejšnjo soboto je bilo prav veselo v krogu članov in prijateljev Smučarskega kluba Devin. Na svojem sedežu v bivši osnovni šoli v Cerovljah, so odborniki kluba pripravili dobro obiskan družabni večer z obilno zakusko, kateri je sledilo nagajevanje vseh prdnih smučarjev, članov kluba, ki so se izkazali v pravkar minuli smučarski sezoni. Krona večera pa je bil prikaz trekinga na najvišje afriške vrhove: na Mount Kenya, Kilimanjaro in Ruwenzori s predvajanjem diapozitivov, ki jih je posnel in izčrpno komentiral udeleženec tega potovanja v Afriko, Lojze Abram.

POHOD NA SLAVNIK

Niso imeli srečne roke prireditelji sobotnega mladinskega pohoda na Slavnik, kjer naj bi udeleženci uživali ob prelesti cvetočih narciz komaj se prebujajoče narave. Vreme je hudo ponujalo in predstavniki Obalnega planinskega društva iz Kopra so se morali sprijazniti z dejstvom, da se je le malo planincev in mladincev v taki hudi uri podalo na Slavnik.

Škoda. Morda izbira datuma ni bila najbolj posrečena, vendar upamo, da se bodo koprski planinci potrudili in kot običajno priredili pohod ob tradicionalnem datumu v zgodnji jeseni, ko bodo lahko računali na bolj stalno vreme. (L.A.)

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povišek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

četrtek, 11. junija 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Konec ustavnega pacifizma, ki ga je Japonska spoštovala po drugi svetovni vojni

Tokio sprejel zakonski osnutek, ki omogoča pošiljanje japonskih vojakov na tuje

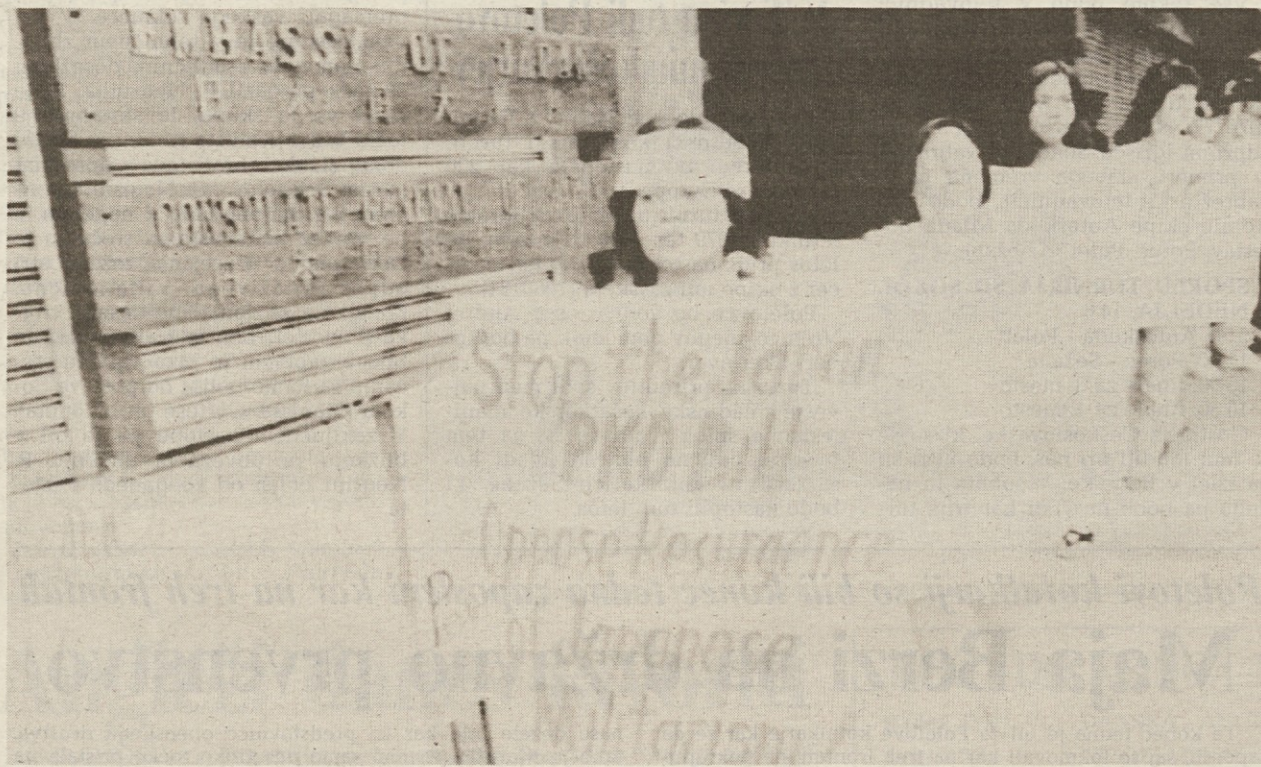
TOKIO — Odločno nasprotovanje japonskih levičarskih strank ni moglo preprečiti sprejetje spornega zakona, ki dovoljuje Japonski, da pošlje svoje čete v tujino. Zakon, ki ga bodo sedaj morali odobriti še v spodnji zbornici (kjer pa ne bo nobenega problema, saj ima liberalno demokratska stranka tam absolutno večino), zaključuje dolgo obdobje »ustavnega pacifizma«, ki so ga Japonski po drugi svetovni vojni vsilile ZDA.

Zakonski osnutek, ki so ga odobrili včeraj ponoči s 137 glasovi proti 102, predvideva možnost, da vlada pošlje v tujino največ 2.000 vojakov in še to samo po odobritvi parlamenta in za operacije, pri katerih se ne zahteva orožje. Za oborožene posege je predvideno še dodatno glasovanje v parlamentu.

Večina japonsekga ljudstva, pravijo ankete, je proti uporabi japonskih vojakov na tujem, skrbi jih namreč militaristična preteklost Japonske, ki je v drugi svetovni vojni doživela katastrofalni zlom. Zanimivo je, da so leta 1946 ZDA vsilile Japonski ustavo, v kateri se slednja odpoveduje uporabi sile kot sredstva za reševanje svetovnih problemov, danes pa Washington pozdravlja to ustavno spremembo, ki bo omogočila japonskim silam, da posežejo ob ameriški strani v nekaterih kriznih žariščih.

Tudi sredstva javnega obveščanja obravnavajo temo z dokajšnjimi dvomi. Skrbi jih predvsem poslabšanje odnosov s sosednjimi državami Daljnega vzhoda, kjer je še vse preveč živ spomin na grozote, ki so jih japonski vojaki zakrivali med drugo svetovno vojno. Marsikje, na primer v Koreji in v Indoneziji (na sliki AP) so bile množične demonstracije proti oživljajočemu japonskemu militarizmu.

Tisk tudi skrbi povečanje izdatkov za oborožitev ter povečanje uvoza plutonija, ki ga je odločno preveč samo za miroljubne namene.

Papež Janez Pavel II. v Luandi končal svoj deveti obisk na črnem kontinentu

LUANDA — »Najbolj razvite države sveta morajo pomagati Afriki, pri čemer pa morajo spoštovati iniciative, neodvisnost in identiteto vsakega naroda.« S to zahtevo je papež Janez Pavel II. (na sliki AP) včeraj dopoldne v Luandi zaključil svoj obisk v Angoli in s tem tudi svoj deveti obisk v Afriki. Obisk je bil težavan, Angola pa je država polna kontrastov, ki na nek način predstavljajo vse sence in luči današnje Afrike, ki je potencialno bogata, kjer pa ljudje še vedno umirajo od lakote.

V šestih dneh je papež prepotoval več kot pet tisoč kilometrov, obiskal je šest mest in imel 19 govorov. Spregovoril je o nujnosti vsedržavne pomiritve, branil je ozemeljsko celovitost Angole pred separatističnimi težnjami in zahteval solidarnost z begunci. Poslušalcem pa je predstavil tudi katoliško socialno doktrino, ostro kritiziral skupno življenje neporočenih parov in posvaril pred najrazličnejšimi verskimi sektami. Vse Angolce pa je pozval, naj postanejo »novi kristjani«, ljudje, ki bodo sposobni upravljati z bodočnostjo te države.

Nenavaden napad v libijskem tisku na njegovo politiko

Polk. Gadafi v nevarnosti

TRIPOLIS — Libijska vodja Moamer Gadafi je bil včeraj tarča hudega medijskega napada, o katerem je poročala tudi uradna libijska agencija JANA. Ugledni libijski dnevnik Al Džamahiriya je namreč pozval polkovnika Gadafija, naj se odreče svojim utvarom glede arabske enotnosti in solidarnosti med arabskimi državami. Libijci smo marsikaj pretrpeli od leta 1969, ko je Gadafi prevzel oblast, v imenu arabske solidarnosti, skupnih bojov itd., pravi dnevnik, ki nadaljuje z ugotovitvijo, da druge arabske države niso naredile nikoli nič za Libijo. Še več, pustile so jo popolnoma samo ob ameriških napadih na Bengazi

in Tripolis leta 1986 in ob embargu, ki ga OZN uvedel na škodo Libije v zvezi z zadevo Lockerbie. »Če pričakuješ še kaj dobrega od Arabcev, ti mi ne bomo sledili,« zaključuje Al Džamahiriya. Za sedaj ni vesti o spremembah v vodstvu časopisa, zamenjali pa so vodstvo libijske tiskovne agencije, ki je pisanje časopisa prenesla.

V arabskih državah ni bilo do sedaj nobene reakcije na pisanje libijskega dnevnika. Middle East Review, ki izhaja v Bejrutu, pravi, da se v Libiji v zadnjih urah nekaj dogaja, vendar ni še jasno, kako se bo položaj razvil.

Ekvadorski Indijanci o Amazoniji

V okviru mednarodnega srečanja Eco 92 v Riu De Janieru se je vodja mednarodne agencije za zaščito okolja William Reilly (na sliki levo) prvič doslej pogovarjal tudi s predstavniki Indijancev iz ekvadorske Amazonije (Telefoto AP)

Tudi zamejci zastopani v državnem svetu?

Iz Ljubljane smo prejeli naslednje pismo s prošnjo za objavo:

Znano je, da je v skupščinski obravnavi osnutek zakona o državnem svetu. Državni svet razumem kot drugi parlamentarni dom, ki pa ne deli pristojnosti z državnim zborom kot izključnim nosilcem zakonodajne oblasti; je zastopstvo različnih parcialnih interesov, ki jih v parlamentu uveljavlja v obliki mnenj, zakonodajnih in referendumskih iniciativ, veta na sprejetje zakonov itd. Državni svet je pomembna, z novo ustavo uvedena pridobitev. Nova ustava pa uvaja še marsikaj drugega. Na primer poudarjeno dolžnost Republike Slovenije, da skrbi za slovensko manjšino v sosednjih državah (Ustava..., 5. člen). Prepričan sem, da bo naša država to obveznost skrbno in vestno izpolnjevala. Normalno pa bi bilo, da bi v opravljanje te funkcije povsem sistemsko vključila tudi predstavnike manjšine same. In tu se omenjeni določbi srečata. Vključitev predstavnikov slovenske manjšine v državni svet je rešitev, ki bi zamejskim Slovencem omogočila tudi formalno sodelovanje pri uresničevanju naše skrbi za njihov obstoj in razvoj. Predlagam, da se dva

sedeža v državnem svetu namenita izvoljenima predstavnikoma slovenske manjšine iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske. Volitve predstavnikov (svetovalcev) v državni svet bi bile avtonomna zadeva manjšine, kakor je avtonomna manjšinska zadeva izvolitev predstavnikov Italijanov in Madžarov v zakonodajni zbor Republike Slovenije. Prepričan sem, da bi predlagana rešitev imela veliko funkcionalno in tudi simbolno vrednost.

Če kdo meni, da obstojajo pravni zadržki zaradi odsotnosti državljanstva, ga opozarjam, da ustava (Ustava..., 43. člen) tujim državljanom izrecno ne jemlje volilne pravice. Ureditev prepušča zakonu.

Spomnil bi še, da ustava (Ustava..., 5. člen) priznava Slovencem, ki niso naši državljani, tudi določene posebne pravice; konkretizirajmo jih kot možnost voliti in biti izvoljeni v državni svet matične domovine Republike Slovenije!

Smiselno bi bilo, da bi ustrezni dejavniki, doma in v zamejstvu, podprli predlog in s tem pomagali uveljaviti rešitev, ki bi za skupno narodovo življenje bila nedvomno velikega pomena.

Rudi Merljak